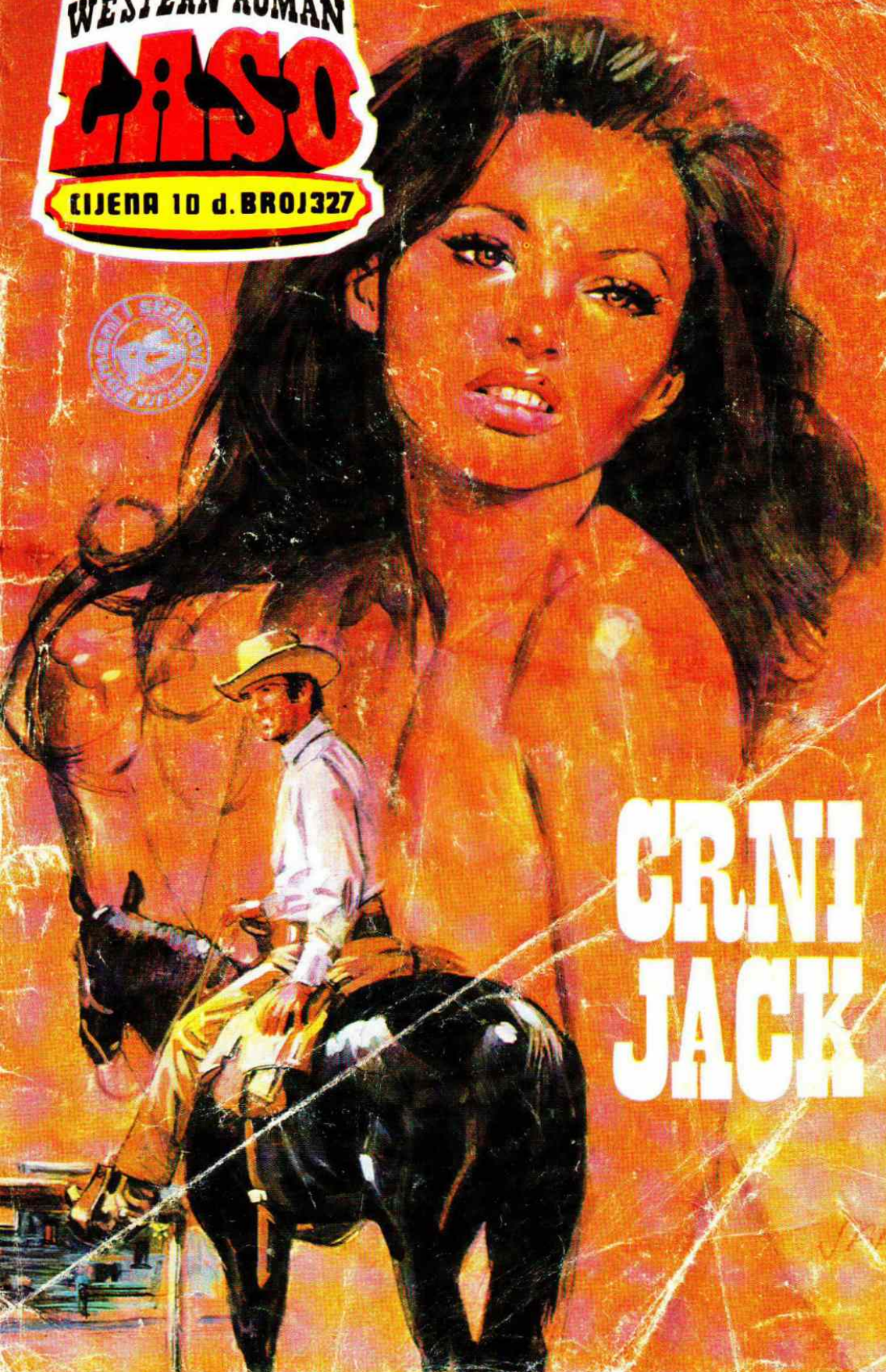

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10 d. BROJ 327

**CRNI
JACK**

G. F. Unger:

CRNI JACK

G. F. UNGER: CRNI JACK
Naslov originala: BLACK JACK
Copyright: Bastei Verlag, Gustav H. Lübke,
Bergisch Gladbach
Recenzija: Zorislav Ugljen, publicist
Prijevod: Stanko Juriša
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1980
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 200

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6.1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Prašina se uskovitlala. Snažan crni pastuh propinjao se kao da će zobati zvijezde. Ali tad je tresnuo o zemlju ispruženih prednjih nogu i podigao prašinu kao da je pijavicom srće vjetar. Jahač je kriknuo, poletio iz sedla i brzo se otkotrljao ispod ograde. Izmakao je kopitima za dlaku.

Promatrači su ustuknuli. Srećom, na vrijeme, jer kopita pastuha prebrisala su začas prostor upravo ondje gdje su se prije nekoliko trenutaka nalazile njihove glave.

Pastuh je otkaskao u sredinu korala.

Ušla su dva jahača. Jedan je bacio laso. Pastuh joj nije pokušao izmaknuti. Dopustio je da mu omča padne oko vrata i mirno podnosio da ga gone prema kavezu u kutu. Dapače, dao se u nj utjerati natraške.

Susjed Bena Starbucka okrenuo se prema njemu i rekao:

— Jesi li to vidio? »Black Jack« je lukav! Vraški! Odavno je shvatio kako nema smisla boriti se protiv užeta, te kako dobro zna da mu svaki dripac

na taj način može prekinuti dah, da ga može oboriti s nogu. Momak štedi snagu i nastoji se odmoriti za sljedeću borbu. Točno zna da je njegova prilika onda kad u sedlo zaskoči novi jahač i kad ga puste iz onoga kaveza. Tad za nj počinje borba. Prava. Kad zbaci jahača, nastoji ga ubiti. Tad nema umora ni milosti. Na pod, pa u smrt! Hoćeš li pokušati?

Ben Starbuck nije odgovarao. Promatrao je ljude oko sebe i razmišljao. Vidio je također Laredo-Jacka kako sjedi na najgornjoj prečki ograde kaveza u kojemu se nalazio crni pastuh. Laredo — Jacka znao je dobro. Bio je prvorazredan jahač, čovjek koji je znao izići nakraj s najdivljijim životinjama i momak koji je osvojio poprilično nagrada na natjecanjima.

Laredo-Jack bijaše toga dana šesti jahač.

Trojica prije podne, trojica poslije podne. Ben Starbuck je znao: taj crni pastuh mora se dakle svakoga dana boriti za

novac šest puta. Odmara se samo prigodom seoba iz grada u grad. Ili onda kad se ne javi dovoljno jahača koji žele ili mogu uplatiti stotinu dolara da nastupe.

Ben Starbuck razmišljao je o tomu i osjetio nešto trpklo i snažno. Dovoljno snažno da odluči kako neće pokušati uzjasi-šiti vranca.

Okrenuo se prema susjedu koji ga je oslovio i zakimao:

— Ne, Jim, neću pokušati. Jadna životinja! Mislim da se okupilo dovoljno jahača koji će je mučiti. Ponovo i ponovo! Opet i opet! A životinja više ne može dopustiti da bude pobijedena. Ili je tako ponosna ili toliko voli slobodu da mrzi ljude punim srcem. Jim, vranac je uzapčeni gladijator, borac koji svojem gazdi mora donositi novac, makar iz pakla.

Promatrao sam sve, uvjeren sam da se ne varam.

Jim Spencer, jahač koji je radio za veliki ranč »Horseshoe«, zagledao se u Bena Starbucka začuđenim pogledom.

— Slušaj — rekao je Jim — konj je stvoren za to da nosi jahača. Mora se podati, mora se pripitomiti. Do vruga, nije li to pravi poredak stvari na ovom svijetu? Ako je »Black Jack« protiv toga, sâm je kriv što mu na leđa skaču uvijek novi ljudi. Jedan će ga slomiti nekoga dana. A tad...

Jim Spencer ušuti. U kavezu bijaše sve spremno za nov pokušaj. Stremeni su skraćeni. Laredo-Jack bacio se u sedlo odozgo. Kad se valjano smjestio, dao je znak.

Vrata su se otvorila.

Vranac je izlazio s jahačem polako, upravo pokorno, nevje-

rojatno mirno za tako snazna i velika pastuha. Sad ga je Ben Starbuck mogao pomnije promotriti. Bila je to životinja teška oko šesto kilograma, vučji žilava.

Začuo se oštar zvižduk. Znak da je počelo računanje vremena.

Na rubu korala zapazio je Ben Starbuck staroga suca Johna Barrymoorea s velikim satom u ruci.

Poslije zviždaka sve zajedno nije trajalo više od deset sekundi.

Pastuh je krenuo kao eksplozija. Iz oštrog skoka bacio se na leđa, preokrenuo se i ponovo skočio na noge.

Laredo-Jack bijaše, srećom, prvorazredan majstor. Hitrim indijanskim skokom našao se opet u sedlu i uspio, dapače naći obadva stremena. Uzde čitavo vrijeme nije ispuštao iz ruku.

Pastuh se pognuo i pojurio prema ogradi korala. Činilo se da će udariti u nju postrance. Laredo-Jack morao je brzo podići nogu. Inače bi bila zdrobljena na srednjoj ogradnoj gredi.

Pastuh kao da je čekao samo to. Prednja je kopita zario u zemlju a straga se podigao kao da će izvesti stoj na glavi. Sve se to dogodilo tako brzo, u divljem trzaju, da je Laredo-Jack preletio preko konjske glave poput koplja.

Ali jahač je znao da pastuh neće dubiti na glavi.

»Black Jack« preskoči jahača i udari ga dvaput u leđa i stražnjicu. Tad se Laredo-Jack posljednjim snagama otkotrljao iz korala i opružio bez svijesti, jamačno gadno pogoden.

Priskoćio je liječnik. Ljudi su se okupili.

Pastuh je paradno otišao na sredinu korala. Mirno je dopustio da mu na vrat nabace laso i da ga odvedu u kut. Djelovao je umorno i iscrpljeno. Bio je obliven pjenom i oblijepljen prašinom u ružnom debelom sloju.

Oko korala bijaše tiho. Gomila je buljila u konjsku gromadu, u pastuha koji se tako divlje i nepoštedno bori s jahačima, koji nije znao za milost.

Ben Starbuck smota cigaretu i odgega na drugu stranu korala. Pokušavao je raščistiti svoje osjećaje.

Nije osjećao sućut. Ne! Ali nema dvojbe da se u njemu od jednom javilo ono nešto što čutimo kad želimo pomoći prijatelju da se izvuče iz škripca.

Sve je to postajalo jasnije tek onda kad je prišao skupini koja se našla u kutu, gdje se moglo izbliza promatrati kako rasedlavaju pastuha i kako ga peru.

Taj je posao obavljao nizak i okretan Meksikanac.

»Black Jack« mirovao je i dopuštao da ga polijevaju i trljaju kako hoće. I to bijaše dokaz njegove lukavosti. Bio bi glup kad bi se opirao. Radije je stajao pognute glave i napola zaklopljenih očiju. Samo su uši neprestano igrale. S vremena na vrijeme iskesio bi zube i zafrktao. Pri tom bi se po nakostriješenoj dlaci vidjelo kako nevoljko podnosi Meksikančevu ruku.

Ben je pomno promatrao Meksikanca kako timari konja. Činilo mu se da u očima toga čovjeka vidi odsjaj zlob-

noga zadovoljstva.

Drugi je čovjek donio dva kabla vode i uzeo prazne posude. Bio je to visok, vitak i gibak momak, plavokos, crvenkaste brade i tankih usnica. Mlađić je nosio dva revolvera. Ben Starbuck je znao da je pred njim revolveraš, možda čak jedan od onih koji su stekli stanovit glas.

No ni jedan od te dvojice nije mogao biti gazda. Tko je on, gdje je?

Ben Starbuck se progura između ljudi. Tako se našao usred polukruga promatrača.

Revolveraš se probijao kroz gomilu sa dva kabla. Ljudi mu oslobodiše put. Tad ga je Ben Starbuck mogao pogledati iz neposredne blizine. Pogledao ga je u oči.

Bila su to dva nejednaka oka. Jedno žuto kao med, drugo modro i iskričavo. A te su iskre bile hladne, zle i prijetee.

Čudan svat, pomisli Ben Starbuck. No njegovu pažnju privuče tad čovjek koji je podigao ruku i počeo glasno govoriti:

— Primam oklade za sutra. Najmanji je ulog stotinu dolara. Sutradan će svoju sreću iskušati također šest jahača. Redosljed će se odrediti kokom. Tko ima odvažnosti da se bori s »Black Jackom«? Pobjedniku se ne osmehuje samo dvostruk ulog! Ne, pobjednik će postati glasovit u čitavoj Arizona. Jer nitko još nije uspio ostati u sedlu toga pastuha. Nitko! A pri tom je pred nama konj jednak ostalima. Tko hoće pokušati sutra?

Govornik bijaše punašan čovjek. Djelovao je ozbiljno i poslovno. Bio je odjeven u

putno odijelo. Preko podnape toga prsluka u velikom se luku spuštao zlatni lanac sata koji je nosio u lijevom džepiću.

Tako djeluju ljudi koji žanju uspjehe ili, na primjer, bankovni direktori. U dobrim godinama. Oko četrdesetak pete, ako ne varaju rumeni obrazi i dobro izbrijano lice. Ili uredni brkovi koji su prekrivali oštro rezana usta.

Pogled bijaše oštar. Već i po tomu mogao je Ben Starbuck zaključiti da je pred njim odrješit i hladnokrvan čovjek.

Javilo se nekoliko ljudi. U tom kraju ima mnogo dobrih jahača. Momci se znaju nositi s konjima i nikakva čuda u tomu što je toliko njih htjelo dobaciti izazov sreći, za novac i za slavu.

Meksikanac je uredio pastuha. Odmaknuo se od njega kao da još jednim pogledom želi ocijeniti svoj posao.

Ben Starbuck zapazi da se Meksikanac zlobno cereka. Po usnama se činilo da nešto govori konju.

Odvezao ga je. »Black Jack« polako se okrenuo i pošao prema drugom kutu korala. Koraćao je tromo. Kopita su se povlačila po prašini.

U kutu pastuh pognu glavu. Odjednom su mu počela drhtati koljena. Morao je leći.

S istoka se spuštao sumrak.

Ben Starbuck obide koral i približi se mjestu gdje se odmarao vranac.

Konj je dahtao. Teško je dišao i kao da je potihno stenjao.

Ben zastade. Znao je da će pastuh skočiti na noge čim osjeti blizinu čovjeka.

I do toga trenutka saznao je Ben Starbuck dovoljno da zak-

ljučiti kako je »Black Jack« iscrpljen, na kraju snaga, kako su potrošene energije, splasnula odvažnost, omlohavio ponos. Slomit će se već možda sutra, prekosutra ili sljedećega tjedna, svakako uskoro. Uskoro će se morati predati, odustati od borbe za slobodu i borbe protiv ljudi. Gorda životinja borit će se do posljednjega trenutka. I onda će krepiti.

Bena Starbucka začudi jasnoća te slike koja pred njegovim budnim očima prikazuje žalostan kraj lijepe životinje. Iznenadio se ujedno nad svojim suosjećanjem, nad strepnjom.

Ben Starbuck začuje šumove iza leđa. Okrenuo je glavu i pogledao preko ramena.

Iza njega stajao je Meksikanac i promatrao ga svjetlucavim očima.

– Senjor, životinja vas zanima? – pitao je Meksikanac meko kao da mijauće mačka, spremna da se umiljava i da zagrebe pandžama.

Ben Starbuck potvrdi.

– I ja se razumijem u konje – promrmljao je i polako se okrenuo. – Ovaj »Black Jack« gotovo je iznemogao. Borit će se do posljednjeg daha. Tad će klonuti i razboljeti se. Smrt će za nj biti oslobođenje. Znam takve ponosne borce. I takav svršetak. Zašto ne prekinete?

– Senjor – reče Meksikanac – o tome biste morali razgovarati s gazdom, Clintom Farrelom, a ne sa mnom. Ja sam samo mali timaritelj, običan i nevažan čovjek. Ali, senjor, najbolje bi bilo da odete odavde. Znao, ne trpimo to da se bilo tko previše približava pastuhu. Ako ne odete, moram

zvati Maca Hathawaya. A vi ste zacijelo već čuli za to ime, je li, senjor?

Pitanje bijaše jasna i ozbiljna opomena.

Ben kimne ali ipak nije odmah krenuo.

— Prijatelju — reče — držim da ste izvrstan poznavalac konja i jednako dobar jahač. Jeste li kad pokušali uzjašiti ovoga pastuha?

Meksikanac trgnuo se kao da je želio izbjeći udarcu biča. Njegove tamne oči odjednom su se raskolačile i u njima se jasno mogao pročitati strah.

No začas je ponovo bio hladan i smiren.

— Senjor, što se to vas tiče? — uzvratio je pitanjem. — Ja se brinem za konjče, timarim ga, hranim, radim sve što je potrebno. Za to sam plaćen. Idite sad!

II

I Ben Starbuck otišao je u grad na večeru. U salunu je malko gucnuo, kupio cigaru i počaskao sa znancima. Bio je pozvan na partiju karata ali je odbio.

Ben Starbuck nije mogao odvratiti misli od crnoga pastuha.

Sutra će ponovo iskušati sreću šest snažnih i žilavih momaka. »Black Jack« će se boriti. Šest puta. Uvijek iznova. Jednakom žestinom. I tako će se približavati svom kraju.

Ako sutra ne uspije ni jedan od šestorice, uspjeh će netko prekosutra. Ili za tjedan dana u nekomu drugom gradu.

Duže od jednoga tjedna neće trajati. Crni će se pastuh jednostavno potrošiti. Ben Starbuck bijaše siguran u takav ishod,

tako je dobro poznavao konje.

S tim je mislima stajao Ben Starbuck na ulici Tucsona. Razmišljao je o tomu što bi valjalo učiniti, što bi se moglo učiniti, što bi se moralo poduzeti.

Da oslobodi pastuha?

Oh, sloboda ne bi trajala dugo. Brzo bi bio uhvaćen.

U ovom kraju »Black Jack« ne može umaknuti. Ne može se sakriti.

Ben Starbuck pode prema staji po svoga konja.

U podsvijesti su ga međutim, golicale druge namjere. Nešto ga je snažno vuklo prema crnom pastuhu. Bio je razapet između različitih nakana, pokušao je da se svega toga otrese, ali »Black Jack« neprestano se pojavljivao u mislima, privlačio ga je sve jače. Na kraju nije mogao odoljeti.

Ben Starbuck osedla svoga konja i povede ga prema staji. U malom uredu nije bilo nikoga. U prostoriji nije gorjelo svjetlo. Vjerojatno je konjušar otišao nešto pojesti.

Ben uze kedu i prekriži svoje ime na ploči. U limenu kutiju ubacio je pola dolara i izišao.

Kad je htio uzjašiti, zastao je. Ponovo je mislio na crnoga pastuha.

Znao je: ne može otići. Ne može!

U prolazu između staje i sjenika ostavio je konja i potihom krenuo. Bio je gotovo nečujan jer nije nosio mamuze. To je rijetkost u ovoj zemlji, i mnogo govori o načinu kako takav jahač postupa s konjima. Ben je jahač bez mamuza. Osim toga u svojim se mekim čizmama kreće kao u indijanskim mokasinama.

Tako je Ben Starbuck u zvjezdanoj noći poput sjene prošao između sjenika i staje i dospio do korala u kojem bijaše zatvoren »Black Jack«.

Kad je »Black Jack« nervozno zafrktao, Ben Starbuck stade kao ukopan. Zatim se čuo podrugljiv muški glas:

— Aj, caramba, govнару! S tobom ćemo se uskoro oprostiti. Još nekoliko dana i vrijet ćeš onoliko koliko plati živoder. Gotovo je s tvojim ponosom. Sad ideš do vraga. Izgledat ćeš kao ja onda kad si me udesio, kad si me zbacio iz sedla u trnje i izudarao me kopitima, kad sam se iz grmlja izvukao krvav, nalik na premlačena psa. Aha, crni vraže, i tvoja starka stiže onamo gdje sam je želio vidjeti. I da znaš, čitavo sam vrijeme uživao u promatranju tvoga ritanja. Jer sam vidio kako si sve slabiji i slabiji. Uskoro te neće biti, životinjo. Hja, da si onomad popustio meni, bilo bi ti bolje. Da si ostavio u sedlu mene koji sam te prijeko u Meksiku uhvatio, bio bih postao tvoj dobar prijatelj. Dobivali bismo sve trke. Nas dvojica. Slavili bi nas. Obogatili bismo se. Dobio bi od mene srebrnu ormu i predivno sedlo. Redio bih te s ljubavlju. Spavao bih kod tebe na slami. Sve bih napravio za tebe. Ali ti si govнар. Polomio si mi kosti. Dugo sam crkavao a nikad više neću moći jašiti divljega konja. U polomljene kosti utjerao si mi strah. Strah, mrcino! Sotono! Ali sad si i ti crkotina. Eh, baš je bilo lijepo promatrati kako te polako lome.

Glas bijaše potkraj sve reskiji i reskiji. Sve je jasnije iz njega izvirala mržnja, radost

osvete.

Bio je to meksički timaritelj. Zanio se, tako da je zaboravio sve oko sebe, da se nije obazirao ni na što. Za nj je postojao još samo pastuh koji se ustobočio s druge strane ograde i frktao prijeteći.

Gruba i osvetoljubiva Meksikančeva govorancija razbila je Benovo oklijevanje. Njegovo je srce potpuno pripalo crnom pastuhu. Ali Ben Starbuck je dobro znao da nema smisla nagovarati vlasnika pastuha, njegova revolveraša i timaritelja na to da oslobode živinče i da ga ne mrcvare od grada do grada.

Clint Farrel tjera svoj posao. Njegova revolveraška junačina zacijelo ne osjeća kako se trapi životinja koja donosi gomile para.

A timaritelj čekā dan i čas kad će se »Black Jack« slomiti.

Ne, nema smisla pokušati s molbama i s nagovaranjem. A novac ne može ponuditi. Nema ga toliko. Uzeo je sa sobom sve što je bilo njegova uštedovina, ali i on je došao kladiti se i pokušati pojašiti u sedlu koje nosi »Black Jack«.

Ben Starbuck posjedovao je jedva nešto više od četiri stotine dolara. To nije mnogo. Uostalom, tek je dvije godine radio kao predradnik na malom ranču. A prije? Eh, prije toga bio je i on jedan od onih nemirnjakovića koji se nigdje ne mogu skrasiti, koji lutaju da bi vidjeli svijet i nadisali se slobode.

U ovom trenutku osjetio je Ben Starbuck da ponovo mora u sedlo.

Mirno je rekao:

— Meksikanče!

Meksikanac promrmlja nešto iznenađeno i hitro se okrene. U njegovoj ruci istoga je trenutka sijevnuo nož.

Ben Starbuck nije oklijevao. Njegova desnica pogodila je sam donji rub brade. Čovjek pade kao pokošen.

Ben Starbuck skine s ograde laso i njime zaveže Meksikanca. Preko usta stegnuo mu je rubac. Zatim ga je odnio do stražnjega stajskoga zida i položio u travu.

Timaritelj ostade ležati bez svijesti. Ben dovede svoga konja, uzjaši i uze svoje laso. Kad je iz sedla otvorio koral, crni je pastuh počeo toptati i uzmi-cati.

Ben Starbuck baci laso tako brzo i spretno da mu »Black Jack« zacijelo ne bi izmakao ni onda kad bi se potrudio. No protiv lasa odavno se nije pokušavao boriti. Čuvao je snagu za pravu borbu.

»Black Jack« slijedio je stranoga jahača mirno i pokorno.

Čim su malko odmakli, pusti Ben Starbuck svoga konja u kas. I »Black Jack« je kasao kao da je pitom i naviknut na takve prilike. I bio je. Tako su ga vodili iz grada u grad, od borilišta do borilišta.

Pastuh jedino nije znao da mu se osmjehuje sloboda, da ga čeka potpuno nov život – zato što se sažalio jednom čovjeku, čovjeku koji bi se i sâm do posljednjega daha borio protiv ropstva i izrabljivanja.

Tako su pred zoru stigli do ranča.

Ben Starbuck smjesti pastuha u staju koja bijaše u to doba godine prazna i dâ mu zabanje. Dobacio mu je također krmu i donio svježe vode.

»Black Jack« promatrao ga je pri treperenju stajske svjetiljke.

Ben Starbuck je gledao kako pastuh s vremena na vrijeme okreće za njim gubicu i širom rastvorenim nozdrvama uvlači zrak.

Mirno, kao starom prijatelju, reče Ben pastuhu:

– »Black Jack«, odmori se. Nemamo mnogo vremena. Moramo dalje prije negoli izide sunce. I, momče, ne zabrinjavaj se, neću pokušati da te pojašim. Krijepi se.

Poslije tih riječi napusti koral. Pastuh je još neko vrijeme stajao na mjestu i promatrao postrance stajska vrata.

Ben Starbuck brinuo se u međuvremenu za svoga umornoga konja. Zatim je u koralu uhvatio drugu životinju i osedlao je. Poslije toga nestao je u prostoriji za spavanje. Ušao je u svoj pregradak i počeo skupljati stvari. Sve je brzo strpao u zavežljaj i ponio ga prema osedlanu konju. Zavezao je to iza sedla i krenuo u ured.

S pisaćeg stola svoga gazde uzeo je list papira i počeo pisati:

»Gazda, žao mi je, ali morao sam otići. Za predradnika imenujte Billa, on Vas neće razočarati. Ostavljam Vam svoga izmorenog konja a uzimam jednako vrijedno grlo. Ne ljutite se, ali drukčije nije išlo. Plaću koju nisam primio za ovaj mjesec podijelite, molim Vas, momcima.

Sa zadovoljstvom sam radio za vas. No ne vidim ni mrvu mogućnosti da ostanem.

Svako dobro!

Ben«

Kad je izišao iz kuće, nebo se

na istoku počelo ozarivati. Za jedan sat na hrptu dalekoga brda pojavit će se sunce.

Ben izvede pastuha. Pri tom je zapazio da je »Black Jack« jeo dovoljno i pio vrlo malo. I po tomu se mogla razaznati njegova vrsnoća. Prosječan konj bio bi se nadio vode do grla, a to ne bi bilo dobro.

Pastuh je pokorno pratio laso. Neupućen promatrač držao bi ga pitomom životinjom koja prati jahača i sluša svaku njegovu zapovijed.

Prividna poslušnost bila je samo odraz pastuhove mudrosti.

Nekoliko minuta poslije toga Ben Starbuck napusti ranč.

Od prvoga trenutka Benu bijaše jasno da mora iskušati sve svoje sposobnosti i trikove kako bi izmakao trojki koja će ga progoniti. Vijest o tomu da je odveden »Black Jack« proširit će se čitavim krajem poput munje. Poštanske kočije prenjat će je u svaki kutak u svim smjerovima. I to brže od bilo kojeg jahača. Brže od Bena Starbucka. Jer on ne može na bilo kojoj postaji mijenjati konja. On mora voditi sa sobom crnog pastuha kojega svi znaju, grlo iznureno teškim i neprestanim borbama, pastuha kojemu je prijeko potreban odmor.

Stignu li ga progonitelji, priča o suosjećanju i sažaljevanju neće vrijediti ništa. Nitko u nju neće vjerovati.

Tako se Ben Starbuck našao na putu, pred tim da iskuša svoj prvi trik.

Put ga je vodio k Pablu Uvaldeu, čovjeku koji je radio s konjima.

Ben Starbuck stigao je do

Pabla oko podneva. Tek tad osvanuo je pred njim mali ranč, ušančen između brda, vidljiv koliko i ptičje gnijezdo u grmlju.

Oko brvnare bilo je nekoliko korala i nadstrešnica. Inače nigdje ničega. Jedino u korallima nalazilo se poprilično konja.

Pablo Uvalde živio je na ranču sa ženom, njezinim roditeljima i drugim rođacima. I s djecom. S mnogo djece. Neki od njih stanovali su u brdima, u jednakim skromnim kućicama.

Pablo Uvalde sjedio je u sjeni i promatrao Bena Starbucka kako sjahuje. Zatim je pokazao prstom prema crnom pastuhu i rekao:

— Hej, to bi mogao biti »Black Jack«, konj o kojemu se mnogo priča. Ben Starbuck, nisi ga valjda ukrao, ha?

Ben kimne. Poznavao je Pabla Uvaldea dovoljno dobro da je znao i njegov način razgovora.

— Jest, ukrao sam ga — reče. — Morao sam mu pomoći. Živinče ne bi izdržalo ni tri dana i pod nekim bi se jahačem slomilo. Pastuh je bio na izmaku snaga a cirkus nije prestajao s predstavama. Nisam to mogao podnijeti. Htio bih ga odvesti na sjever, daleko odavde, u Mesa Mogollon, gdje živi stotine divljih konja. Neka se među njima oporavi i neka postane voda. Pablo, možeš li to shvatiti i razumjeti?

Pablo Uvalde nije odgovarao. No ustao je i izašao iz sjene na sunce. Obišao je pastuha koji je pognute glave mirno stajao pokraj Benova osedlana konja.

Pablo Uvalde najbolji pozna-

valac konja u zemlji. Uspijevao je i u tomu da pridigne životinje od kojih su ljudi digli ruke. O konjima je Pablo Uvalde znao sve. Ovdje za nj nije bilo tajni. »Black Jack« za nj također nije bio nepoznanica. Znao je i to što su sve pokušavali jahači u Tucsonu, i kako su to radili.

— Da — reče odjednom Pablo Uvalde — uskoro bi bio slomljen. Ponosni momak na kraju je snaga. U tomu se ne varam. Ali, Ben Starbuck, mnogo riskiraš zbog ove životinje. Mislim da su ti već za petama.

Ben potvrdi.

— Pablo, ti znaš mnogo trikova — promrmljao je. — Tvoj su život konji. Za tebe nije nerješiv problem da obojiš dlaku. Nastavim li put s vrancom, svaki će čovjek u njemu prepoznati pastuha iz borilišta. Potjera će lako pratiti moj trag. Ali kad bi ti vranca pretvorio u šarca, bilo bi lakše, je li? To bi mi pomoglo da umaknem. Pablo, u prošle dvije godine bili smo prijatelji. Ne bismo li to mogli i ostati?

Pablo se osmjehnuo. Uzvrtio se na svojim krivim nogama i počeo se češkati po glavi. Bio je hitar u kretnjama kao mačka. Njegov otac bijaše Irac a mati iz plemena Apaša. To ne bi mogao zatajiti.

— Lukav si, Ben — rekao je. — Znaš, pomoći ću ti jer si jedini čovjek kojemu vjerujem da ovu lijepu životinju želi pustiti na slobodu. Da, »Black Jack« je na kraju snaga. A bila bi šteta. Iscrpli su ga. No ako ga uspiješ dovesti među divlje konje, postat će gospodar među tisuću grla. Dobro! Jaši

preko ovoga brežuljka i onda skreni lijevo. Doći ću za tobom i donijeti sve što je potrebno. Vranac će postati šarac.

III

Četiri dana poslije toga prešao je Ben Starbuck s obadva konja rijeku San Pedro. Još se držao sjevernoga smjera i izbjegavao ceste i naselja.

»Black Jack« pokorno je išao za jahačem, ne zatežući laso. Jedino za vrijeme odmora i napasanja morao je Ben Starbuck biti vrlo oprezan. Kad je na sat ili dva prilegao, brižljivo je vezao pastuha.

Petoga dana zastali su na obali maloga jezera. Bijaše to predivno mjesto za odmor. I ujedno jedina voda nadaleko i naširoko.

Kod Pabla Uvaldea uzeo je Ben stanovite zalihe hrane, ali upravo je pripremao posljednji obrok. Sutra će morati potražiti neko naselje. Inače će početi gladovanje.

Pastuha je privezao za snažno deblo. »Black Jack« nego je vrijeme njuškao u noć i osluškivao. Osobito su ga uznemiravali kojoti. Sad se zagledao u čovjeka pokraj vatre. Promatrao ga je i polako frktao.

— Moraš biti strpljiv, bratac — govorio mu je Ben. — Moram te najprije odvesti mnogo dalje na sjever. Ondje se nalazi kraj u kojemu je raj divljih konja. Ondje ćeš naći sve za čim čezneš. Jednoga ćeš dana biti glavni ondje. Ali, moj prijatelju, dotle moraš čekati. Moraš mi vjerovati. Uvjerio si se valjda da sam tvoj prijatelj. Drag si mi. Volim te kao najboljega prijatelja. I pomoći ću ti. Uspjet

ćemo zajednički. Uskoro ćeš živjeti novim životom.

Ben je govorio prijateljski i toplo. No znao je da još dugo neće moći probiti oklop nepovjerenja i divlje mržnje što se natalozila u ponosnom crnom pastuhu. U tomu možda neće nikad nitko uspjeti. Ako mu jednog dana i daruje slobodu, »Black Jack« neće ga moći zadovoljeti.

Konj je strizao ušesima. Po tomu i po držanju gubice Ben je znao da »Black Jack« čuje neke šumove, da nazire nešto što on ne može osjetiti.

Ben Starbuck uzme pušku i odmakne se od vatre. Udaljio se od nje i pritajio u sjeni drveća i grmlja kojega je oko jezera bilo u izobilju.

Tako skriven počeo strpljivo čekati.

Neizvjesnost nije trajala dugo. Uskoro je i on začuo topot u noći. Približavala su se tri potkovana konja, vjerojatno s trojicom jahača.

Ben promijeni položaj. Za nekoliko minuta mogao je pratiti tri sjene što su se odražavale od zvjezdanoga neba.

Jahači su se odjednom razišli. To znači da su vidjeli vatru i da je žele opkoliti.

Ben Starbuck trpko se osmjehne. Bio je potpuno siguran da su ta trojica u lovu na čovjeka koji je odveo crnoga pastuha, kao što su posvuda u lovu na nj toliki drugi pojedinci ili grupice. Clint Farrel obećao je zacijelo poveliku nagradu.

Jahači su sa tri strane došli otprilike na tridesetak koraka od granice od koje je padao odsjaj vatre. Stali su kao da je netko izdao zapovijed.

Oštar i pomalo hrapav glas reče glasno:

– Hej, tko logoruje ondje?

– Tko ste vi? – upita Ben Starbuck iza drveća.

Iza Benovih leđa bilo je jezero. Preostalo je da pazi što se događa ispred njega, lijevo i desno. Nadošla trojka vjerovala je da ga je ukliještala.

Jahači su neko vrijeme šutjeli. Sad su znali da je čovjek koji je naložio vatru u zaklonu. Preduhitrio ih je. Valjalo je brzo proučiti situaciju.

Jedan od njih reče:

– Potjera. Naše je boravište Santa Rosa. Tragamo za konjokradicom koji je odveo pastuha poznatog pod imenom »Black Jack«. Nagrada iznosi tisuću dolara. Ako je riječ o vama, nemate šanse. Bilo bi najbolje da se predate.

Hrapav glas prijetio je sve izrazitiše.

Tad se javio drugi jahač:

– Pred nama su dva konja! Vid nas ne vara, je li?

– Neka jedan od vas pride bliže da pogleda konje – uzvрати Ben Starbuck odrješito. – Ali samo jedan! Krenete li svi, pucat ću. Tko mi jamči da niste konjokradice ili razbojnici a priča s pastuhom običan trik? Nalazimo se u nesigurnu kraju, je li? Zovem se Jim Jenkins. A kako se preziva čovjek kojega gonite?

– Starbuck, Ben Starbuck – odgovori jedan jahač i počeo se polako približavati vatri. – Dolazim da izbliza vidim konje.

Čovjek nije sasvim prišao. Stao je čim je vidio da ni jedan od dva konja nije vranac.

– Šarac i sivač! – reče jahač glasno. – »Black Jack«

nije ovdje!

Poslije tih riječi nekoliko je trenutaka vladala potpuna tišina. Trojica jahača morala su najprije svladati razočaranje. Zacijelo su već bili sigurni da su dobili tisuću dolara.

— Dobro — reče jedan od svojice u pozadini. — Nismo imali sreće. Imoran sam. Do svitanja ćemo mirovati. Nadam se kako Jim Jenkins nema ništa protiv toga da sjednemo uz njegovu vatru. Nadaleko nema vode, je li?

Ben Starbuck našao se ponovo u škripcu. Usprotivi li se, bit će sumnjiv. Nadaleko uistinu nije bilo vode i u takvim se prilikama ljudi moraju međusobno podnositi.

Poslije kratkog oklijevanja Ben reče:

— Dakako! Samo dodite! Zao mi je što nemam više ničega. Već sam jeo.

— Mi smo ponijeli sve što nam je potrebno — reče čovjek koji se počeo približavati vatri.

Čim je sjašio poveo je konja prema vodi. Prišla su i preostala dvojica. Ben ih je na svjetlu vatre mogao prilično dobro odmjeriti.

Bila su to tri snažna i oštra momka. Po načinu kako nose revolvere moglo se zaključiti da su brzi u potezanju oružja. Takvi momci daju se u lov i za manje od tisuću dolara, spremni na svaki rizik.

Došljaci su napojili konje, umili se i onda jedan za drugim prišli vatri.

Bez oklijevanja jahači su počeli pripremati večeru. S vremena na vrijeme Ben je zapažao kako ga motre ostrim pogledima i kako procjenjuju pri-

like u kojima su se zatekli.

I Ben Starbuck procjenjivao je i proučavao neželjeno društvo. Sad je već bio načistu s tim da ima posla sa žilavim i iskusnim momcima koji očito dugo ne jašu kao kauboji nego se bave kojekakvim poslovima što donose novac brže, ako već i ne lakše.

Jedan iz trojke okrene glavu i upita:

— Jenkins, odakle dolazite i kamo idete?

Pitanje bijaše u najmanju ruku neljubazno. Kako je Ben Starbuck izrekao svoje ime i prezime, morala bi tako postupiti i ta trojica iz Santa Rose. I to prije negoli zasjednu za njegovu vatru. Umjesto toga ponovo se postavljaju pitanja.

— Dolazim iz Watervalea — reče Ben. — Ondje sam kupio onoga rasplodnog pastuha. U Salt Riveru imam uzgajalište konja. Sa šarcem imam velike planove. Dao sam za nj mnogo para, ali i sami vidite da će ih to grlo vratiti.

Ben je time dobacio zalogaj i bio radoznao kako će trojka reagirati.

Znao je da svaki od došljaka dovoljno dobro pozna konje pa da zaključi kako pastuh uistinu vrijedi mnogo para. Svaki ga je od njih pomno pogledao. Šutnja je mogla značiti da se trojka savjetuje bez riječi.

Ben Starbuck osjećao je opasnost kao smrad krepale, mačke. Polako se uspravio.

— Pastuh vrijedi tisuću dolara — reče. — Vraško grlo. Da je kojim slučajem vranac, držali biste zacijelo kako je pred vama »Black Jack« i ucimkali me, je li?

Jahači su gutali svoje zalogaje i promatrali Bena Starbucka. Znali su što on misli o njima, o njihovim poslovima i o tomu kako se ne ubrajaju u osobite poštovatelje prava i zakona. Znali su također da se taj momak ne plaši, da ih pomalo nagoni na to da otkriju karte.

Kad htjedoše ustati, Ben Starbuck reče oštro:

– Ni makac, momci!

– Hej? – odvrati jedan prijeteći.

– Što bi ti, bratac, htio? – javi se drugi.

– Plaši se – ustvrdi treći. – Zna da ne bi mogao sklopiti oči jer je nama svejedno zove li se vrijedan pastuh »Black Jack« ili kako drukčije. Glavno je da su pare ovdje. I zato on neće čekati do zore. Ne može podnijeti težinu neizvjesnosti. Hoće da se sve raščisti odmah. Ben Starbuck kimne.

– Da – rekao je – vi ste momci koji ne biraju način kad su posrijedi pare. Siguran sam da me ujutro ne biste pustili otići s pastuhom koji vrijedi takvu gomilu novca. Prema tomu?

Jahači su zurili u Bena. Nastala je duga i teška stanka.

– Dobro – reče jedan od trojice.

Pri tom je polako posegnuo za lončićem s kavom koja se grijala na žeravici. Kako nije odmicao pogled od Bena Starbucka, prevrnuo je posudu. Zacvrčalo je i zadimilo se.

Ostala su se dvojica lecnula. Nespretnost? Nesporazum? Poziv da se posegne za oružjem? Je li kava prolivena zato da taj Jim Jenkins ne može vidjeti svaku kretnju?

Dvojka nije oklijevala. Svaki se munjevito bacio na svoju vanjsku stranu. Revolveri su već bili u rukama.

Toga je trenutka čovjek koji je prevrnuo lončić shvatio što je učinio. Zdušno se potrudio da potegne revolver što je brže moguće, ali u razvoju događaja ipak je zaostajao za djelić sekunde.

Ben Starbuck bijaše brži. Brži od svih. Oborivši prvoga, počeo je pucati okrećući se lijevo i desno. Jauknuo je još jedan. Prema Benu bili su to ipak drugarazredni klipani.

Ben je pucao nevjerojatnom brzinom. Dva njegova pogotka pala su prije prvoga metka protivnika.

Treći čovjek ispusti svoj revolver i podigne visoko ruke.

– Dobro, dobro! – vikao je. – Dosta!

Taj nije htio biti pogoden.

Ben Starbuck spusti svoj revolver iz kojega se još dimilo.

– Ludaci – rekao je. – Odmah sam znao da biste uzeli bilo kojega konja u zamjenu za crnoga pastuha. Za pare biste učinili sve.

Dvojica ranjenika bolno su uzdisala.

Mogao bi se pobrinuti za svoje drugove – reče Ben jahaču koji je izgubio živce i podigao ruke.

Zatim se Ben Starbuck okrenuo i počeo skupljati svoje sitnice. Nije htio dulje ostati na tomu mjestu.

– Putujući ludaci – rekao je iz sedla. – Zbog jednoga konja mogli ste biti pobijeni kao mačići. Smatrajte srećom što sam vas nagnao da izidete sa svojom bojom. Jer da ste me

napali u svitanje...

Tu rečenicu nije izgovorio do kraja. Radije je potjerao konja u noć.

IV

Bila je to Benova jedina dogovršina te vrste na čitavu putu. Svake je noći napredovao dobar komad prema sjeveru. Danju se odmarao. Kad se god moglo, potražio bi takvo mjesto odakle je imao dobar pregled okoliša. Nekoliko je puta vidio jahače koji su očito pročešljavali teren. Nekoliko je puta čuo i noću konjski topot, no uvijek je uspijevao na vrijeme stići u zaklon.

Tako je jednoga dana, bradat i već gotovo u dronjcima, stigao do istočnih obronaka Bradshaw Mountainsa. Projašio ih je u tri naporna dana i radostan ugledao pred sobom snažnu zapreku Mogollon Mese.

Ovdje je kraj divljih konja.

Ben je držao da crnoga pastuha može pustiti na slobodu otprilike za tjedan dana. Tad će se ponosna životinja naći u prilikama da se oporavi i potvrdi.

Nadao se da je svoje tragove i tragove pastuha dobro zamio, da nitko neće naići na put jednoga i drugoga. I sâm je smatrao kako je potrebno da se negdje zaustavi, da poživi drukčijim životom, da zaradi koju paru, ili da se čak ogleda za kakvim stalnim poslom.

Njegova imovina iznosila je oko četiri stotine dolara. To je u toj zemlji lijep novac. Poznao je rančere koji su počeli s manje gotovine, ali nitko nije počeo u bijegu. A kraj u kojemu se našao vrlo mu se svi-

dao. Upoznao ga je već tad kad je jašio prema gušće naseljenu jugu.

Osam dana poslije toga bio je Ben s pastuhom sasvim gore, na visini koja je iznosila više od tisuću metara.

Visoravan nije bila ravna. Presijecale su je uzvisine, vrtače, dolinice, klanci, kanjoni i zatim stijenje koje se uzdizalo iznad samo još tri stotine metara.

Oh, bio je to moćan krajolik, surov i predivan. Zrak bijaše savršeno čist. Vidljivost je dosižala pedeset kilometara daleko.

Ben Starbuck okrene se prema pastuhu koji ga je pokorno slijedio, sve dok je omča lasa ležala na vratu tako da se jednim trzajem može zategnuti dovoljno jako da ne može disati.

Za prošlih je dana između njih stvoren odnos kao između boraca jednake snage, kao neka vrst međusobne podnošljivosti, ili kao primirje: nitko nikomu ne vjeruje ali svatko miruje.

Jedino je Ben Starbuck uvijek ponovo govorio pastuhu prijateljskim tonom, brinuo se za nj i timario ga.

U jednom trenutku Ben zamahne lasom tako da se pastuh mogao nagnuti u stranu i osloboditi se omče.

„Black Jack“ divlje zarže i munjevito izvuče glavu. Učinio je to tako brzo kao da je danima i tjednima vrebao taj trenutak, tu priliku.

Pastuh se okrene na stražnjim nogama i potrči divljim skokovima.

Kad je odmakao nekoliko metara zaustavio se i pogledao

prema Benu Starbucku. Frktao je nemirno i prijeteci. Zacijelo još nije vjerovao da je dobio slobodu. Možda se čudio da oko njega nema ograde. Jer dotad su mu laso skidali jedino kad se nalazio u koralu.

Ben Starbuck mahne rukom i reče poluglasno:

— Mnogo sreće i dobru zabavu u novom životu, »Black Jack«! Moj mladiću, nađi divan harem i budi pravi momak! Udiši zrak slobode punim plućima i ne daj se! Hajde, jurni u susret radostima za koje si stvoren!

»Black Jack« prisluškivao je Benov glas. I vjerojatno mu je njegov instinkt govorio da mu je darovao slobodu taj čovjek, s kojim je dugo bio sâm i koji se tako čudesno razlikuje od drugih dvonožaca.

Pastuh ponovo zarže radosno. Zatoptao je kopitima i počeo se vraćati. Zaustavio se tek kad su ga od Bena Starbucka, koji je mirno sjedio u selu, dijelila još četiri koraka.

Crni pastuh podigne glavu, počne njuškati i onda podigne gornju usnicu na takav način koji Ben Starbuck još nije vidio. Činilo se kao da se »Black Jack« osmjehuje, sasvim prijateljski.

Zatim pastuh visoko podigne glavu, zanjišti snažno i s punim zadovoljstvom i udari kopitom o tlo. Ben Starbuck zaključuje da »Black Jack« želi reći kako je život ponovo lijep, kako je radostan što ulazi u neizvjesnost divljine.

Ben podigne ruku kao na pozdrav drugu i raznježi se.

— Idi, »Black Jack« — reče — samo idi! Pred tobom je dobar konjski život. Idi i ne popu-

štaj u ponosu, dragi moj!

»Black Jack« ponovo zarže. Trenutak poslije toga okrenuo se pastuh poput divlje mačke i pojurio, slobodan i sretan.

Ben je gledao za njim dok ga god nije izgubio iz vida.

Slijedećih je dana Ben Starbuck pomalo ljenčario. Više mu se nije žurilo. Nikamo. U jednom je potoku s uspjehom lovio pastreve, i to ga je neizmjereno radovalo.

Trećega dana naišao je na put koji je pratio vodeni tok. Na jednom se mjestu između visokih stijena probijao dubok kanjon. No plato nazvan Veliki Kolorado pomalo se snizivao. Kad je Ben izišao iz kanjona, pred njim se zemljište naglo spuštalo, otprilike na četiri stotine metara. Dolje su se vidjele doline, vijenci brežuljaka, novi kanjoni, Posvuda bijaše vode. Šumarci su se zelenjeli. Raslinje je bujalo.

Divan kraj, mislio je Ben Starbuck. Kad bih ovdje mogao naći zemljište, možda kakvu dolinu, gdje bih mogao uzgajati mazge, to bi bio izvrstan posao. Za dobre mazge postižu se dobre cijene. Treba ih vojska i prijevoznici. A u ovakvu kraju mogle bi se uzgajati dobre životinje: zrak je čist, mnogo je mineralima bogate vode, trava je sočna i također zasićena važnim sastojcima. Uz potreban trud moglo bi se uspjeti ovdje.

Još jednom pogleda naokolo po bregovima i zaravancima, livadama i šumama.

Negdje ovdje mora biti »Black Jack«. Tko zna, mislio je Ben, hoću li ga ikad vidjeti? Hoću li ga ugledati kako vodi svoje stado?

Tko zna.

Ben Starbuck nastavi put. Polako je silazio u zelenu dolinu. Vodeno korito što ga je pratio Ben kroz kanjon bilo je presječeno na jednomu mjestu. Voda se rušila niz stijenu, udarajući o izbočine i pragove, na trenutak se smirila u terasastom jezeru i onda kretala niz sljedeću stijenu poput prekrasnoga zastora.

Ben Starbuck promotri svaku pojedinost. Tako je kod jednoga niskog jezercica ugledao konja. I čovjeka kako leži pokraj njega.

Čovjek se nije pokretao.

Spava li?

No konj je osedlan. Jahač koji bi legao spavati ne bi ostavio svoga konja osedlanu. Rasteretio bi ga i obično bi ga vezao.

Životinja je stajala mirno, s obješenim uzdama, onako kako stoje dobri kaubojski konji, kako se uče u prvim poukama kad se zasedlavaju.

Ben Starbuck uspravi se u sedlu i vikne:

– Hej, tko je tamo?

Konj se uznemirio.

Ben Starbuck vikne još jednom:

– Hej, hoooja!

Čovjek koji je ležao na zemlji podigne ruku, ali ruka brzo klonu.

Ben podbode konja.

Na svijetlomodroj košulji čovjeka koji je ležao u travi izdaleka su se vidjele velike mrlje. Krvario je, makar je na ranu stavio rubac, pokušavajući tako zaćepiti ranu.

Bio je to plavokos i modrook muškarac oštih crta lica. Po izgledu, mogao se nositi s bilo kime i bilo gdje. Ali netko ga je

pogodio.

Po svemu sudeći, rana bijaše stara mnogo sati. Vjerojatno je taj čovjek dugo jašio i kad se na ovom mjestu htio osvježiti vodom, više nije mogao u sedlo. U međuvremenu je izgubio previše krvi. Oči su mu već bile sjajne. Groznica je počela bujati.

Ranjenik se zagleda u Bena Starbucka upitnim pogledom.

– Pripadaš onima koji su me namamili u stupicu? – izusti ranjeni jahač.

Ben zaniječe glavom.

– Stranac sam – reče. – Dolazim s juga. S ovdašnjim događajima nemam nikakve veze. Nego, što mogu učiniti za tebe?

Čovjek ga je ispitivački promatrao. Tad reče:

– Ako biste me mogli previti tako da ne gubim krv, mogli biste me također popeti na konja i vezati. Nastavite li ovim putem, imate sedam milja od široke doline u kojoj se nalazi moj ranč za uzgoj konja. Ja sam Tom Fuller. Kad biste me nekako doveli do kuće...

Za tri sata stigao je Ben Starbuck do ranča Toma Fullera. Nekoliko je pogleda bilo dovoljno da zaključi kako je to ranč njegovih želja, njegovih sanjarenja o budućnosti. Pred njegovim očima ovdje su bili ostvareni planovi i maštanja.

U koralima i na ograđenim livadama bilo je mnogo konja. Odmah je zapazio tucet prekrasnih kobila koje su mirno pasle. Vrijedile su čitav imetak.

Kod koralu je stajao čovjek s povezom oko glave. Bio je nedvojbeno Navajo, odjeven kao bijeli kaubojski, samo malo šarolikije, s više boja.

Navajo krene prema Benu i onesviještenu Tomu Fulleru. Iz kuće je istrčala žena.

Ben Starbuck dovikne:

— Ne gubite vrijeme! Nosite ga odmah u postelju! Stavite vodu da se grije!

Žena zaprepašteno zastade. Između jahača i nje bilo je još dvadesetak koraka. Tad se okrenula i potrčala natrag u kuću da ondje pripremi što je potrebno.

Žena nije ispuстила glasa, kao što žene i djevojke u takvim prilikama obično čine. Da bi mogla bolje i brže trčati, podigla je suknju visoko iznad koljena.

I nehotice morao je Ben Starbuck vidjeti da žena ima duge i vitke noge, gipke i besprijekorne.

Žena bijaše mlada i lijepa. Kosu nalik na žutilo pšenice vezala je straga u neku vrst konjskoga repa koji je u trku mlatarao lijevo i desno. Kretanje njezina tijela bile su lake, sigurne i skladne.

Ben se pitao je li to Fullerova žena.

Zatim je promatrao Indijanca. Da, vjerojatno je Navajo, postariji momak čvrsta i ponosna pogleda, tamna lica jasnih i odrješitih crta.

— Moramo ga oprezno spustiti iz sedla — reče Ben Starbuck. — Izgubio je mnogo krvi. U groznici je. Netko mu je pucao u leđa.

— Da — reče Navajo. Konjokradice. Ukrali su nam rasplodnoga pastuha. Mene su uspjeli oboriti. Ležao sam još u nesvijesti kad je Tom krenuo u potjeru. Siguran sam da su ga izmamili odavde kako bi ga mogli ustrijeliti bez svjedoka.

Ali, eto, nisu uspjeli. Gdje ste ga našli?

Ben je govorio dok su nosili ranjenika prema kući.

U spavaonici se nalazila jedna jedina postelja.

Ben Starbuck zaključio da nije posrijedi bračni par. S tomom Fullerom očito živi njegova sestra, mislio je Ben Starbuck promatrajući djevojku postrance.

Djevojka je sjedila na rubu postelje i rezala krvavu košulju Toma Fullera. Radila je mirno, sigurnom rukom.

— Mogu li vam pomoći? — upita Ben. — Stranac sam u ovom kraju. Zovem se Ben Starbuck.

Istoga trenutka pomisli kako je neoprezan. Prisjetio se da je za njim najvjerojatnije raspisana i službena potjernica. Njegovo se ime razglasilo. Bilo bi bolje da je spomenuo neko drugo.

Tješilo ga je to da djevojka u brizi vjerojatno nije upamtila što je rekao. Ne podižući pogled sa svoga brata, djevojka reče:

— Zahvaljujem vam što ste ga doveli kući. Razumijem se u vidanje rana a pomoći će mi Utah Pete. I on se u to razumije. Molim vas da se na ovom ranču osjećate kao kod kuće. Pobrinite se za konje. Poslije ću imati vremena za vas.

Ben kimne i krene van kroz kuhinju koja je služila ujedno kao prostorija za dnevni boravak. Zapazio je da odatle vode još jedna vrata u drugu spavaću sobu.

Navajo je klečao ispred peći i podjarivao vatru. Posuda s vodom bila je već postavljena.

Navajo kojega je djevojka

zvala Utah Pete pogleda prema vratima i reče:

— Kad budete vani, pogledajte i osluhnite ne dolaze li kakvi jahači.

Ben izide. Sad je znao da je ovdje u toku neki sukob. Razmišljao je o tomu nalazi li se u blizini kakav grad ili makar oveće naselje.

Ben Starbuck rasedla oba konja i pusti ih u obor. Zatim je lutao rančom i promatrao pojedinosti. Pri tom nije zaboravljao Navajovu molbu, ali od jahača ne bijaše nigdje ni traga ni glasa.

Nije prošlo mnogo vremena kad ugleda na hrptu brijega dvojicu na konjima. Bili su udaljeni gotovo jednu milju ali na jasnom ih je obzorju dobro razaznavao. Jahači su upravo napuštali glavni put i krenuli stazom prema ranču.

Po načinu kako netko sjedi u sedlu znao je Ben Starbuck makar otprilike o kakvu je svatu riječ. Pristizala su dvojica jahača koji sjede u sedlu dan za danom, koji su naviknuti da prelaze velike razdaljine.

Ben Starbuck ode do ugla kuće. Ovdje se u sjeni nalazila klupa. Stavio je na nju nogu i naslonio se na zid, smatajući u tom položaju cigaretu. Položaj bijaše dobar. Mogao je u svakom trenutku brzo nestati iza ugla, u zaklonu.

Kad su jahači stigli otprilike na četvrt milje, Ben reče kroz prozor:

— Dolaze dvojica!

Navajo se odmah pojavio sa sačmaricom u rukama. Pogledao je jahače i okrenuo se prema Benu Starbucku. U njegovu pogledu zapažao se oprez

i nepovjerenje.

Ben Starbuck reče mirno:

— U ovom kraju ne poznam živu dušu. Bio sam mnogo tjedana na putu. Stranac sam i ne znam što se ovdje odigrava.

— Ona dvojica ondje vrlo su opasna — reče Navajo. — To su Gordon Williams i Hondo Garradine. Čuo sam kad su izgovorili svoja imena miss Nell Fuller. Uđete li u ovu igru, ne očekujte dobitak. Mnogo ste već učinili za Toma Fullera. Vjerojatno ste mu spasili život, dovevši ga kući. Ali kad biste se upustili u još nešto, mislim da biste riskirali život.

Opomena bijaše sasvim jasna. Navajo je pošten. Iako mu je potrebna pomoć, upozorio je Bena na opasnost.

Utah Pete očekivao je neprilike.

Ben Starbuck mislio je na djevojku u kući. I znao je kako nikomu neće dopustiti da joj učini kakvo zlo.

Jahači su se približavali korakom. Ispred kuće zaustavili su konje. Oštrim pogledom promatrali su Bena Starbucka.

— Pete, tko je ovaj? — upitao je čovjek s podvoljkom.

Taj je jahač djelovao kao pravi delija, odavno očvrstnut i krajnje primitivan. No izražavao se dobro. U njegovim oštrim očima vidjela se hladnoća jednostavnoga ali preciznog prosuđivanja.

Drugi je jahač bio visok i mršav, tamnopus i hladnook, uskih ali vrlo širokih usana. Nosio je dva revolvera, mali kolt-derringer u proširenom šavu hlaća, za lijevu ruku.

Ben Starbuck bijaše uvjeren da je pred njim revolveraš gadne vrste, jedan od onih koje

neprestano svrbe prsti.

Prije negoli je Navajo odgovorio, reče Ben Starbuck mirno:

— Ako želite saznati, nešto o meni, mister, pitajte mene, a ne čovjeka koji nema pojma o tomu tko sam. Stranac sam. Netom sam stigao i odmaram se. Nadam se da ću dobiti nešto za jelo. I to je sve. Želite li još kakve obavijesti?

Jahači su promatrali Bena Starbucka i nadalje oštro i znatiželjno. Očito ih je ljutila njegova prisutnost. Ujedno nije bilo dvojbe da mu ne vjeruju ni slova.

— Gubite se! — odsiječe mršavi dugonja. — Uzmite konja i nestanite! Hajde, skitnico!

Bijaše to naprasit i odrješit zahtjev.

Ben nije pomakao glavu. Gleđao je u jahače i upitao:

— Pete, mogu li ova dvojica ovdje zapovijedati? Je li ranč njihov? Jesu li ovlašteni da me izgone?

— Mister Starbuck, vi ste ovdje gost — odgovori Pete. — Ova su dvojica nezvani došljaci. Tom Fuller poslao bi ih do vraga.

— Smrdljivi Indijanče! — drekne mršavi revolveraš. — To će te stajati skalpa! Spusti pušku! Odmah! Ili namjeravaš dvojici bijelaca prijetiti sačmaricom, je li? Baci je!

U međuvremenu se Ben Starbuck odlučio.

Takva je moja sudbina, umirivao se. Uvijek se moram za nekoga založiti: jednom za mrcvarenoga pastuha, drugi put za ranjenoga čovjeka.

Ben Starbuck reče oštro ali mirno:

— Momci, idite do vraga!

Obadvojica! Gubite se s ovoga ranča! Brzo! Pete, makni se! Nije potrebno da pucaš u bijeloga revolveraškog heroja. Snaći ću se sâm s obadvojicom.

— Hej, Starbuck — cikne mršavko — ja sam Hondo Garradine! Nisi čuo za mene? Starbuck, nemojte se udaviti zalogajem na koji ste zinuli.

Revolveraš je čuo Benovo prezime od Navaja i sad ga je njime oslovio.

— Garradine — uzvratil Ben Starbuck mirno — meni je potpuno svjedno što vi mislite o svom imenu. Koža vam je tijesna i bilo bi dobro da se previše ne napijete. Čak i onda ako je vaš drug od iste vrste, ja se ne uzbuđujem. Ako ovdje niste dobrodošli gosti, nosite se k vrugu! Dakle, makac! Ili nešto čekate?

Benove riječi bijahu jasan izazov a izrečene su hladnokrvno i neustrašivo.

— Oho, momče, ti se trudiš da blefiraš! — podrugljivo će Hondo Garradine, nagnuvši se kao da će sjašiti. — Moram ti pokazati da to kod mene ne vrijedi ništa.

Ali, prije negoli je Hondo Garradine ostvario svoju namjeru, zaustavi ga njegov drug.

— Ne, Hondo! — rekao je brzo. — On ne blefira. Tom Fuller pribavio je pomoć.

Jahač se okrene prema Peteu.

— Gdje je Tom Fuller? — pitao je. — Možemo li razgovarati s njim? Zašto se ne pojavljuje on i njegova sestra? Nisu kod kuće, ha?

Govornik se očito susprezao. Samo se u njegovim očima vidio sjaj radoznalosti.

– Niste valjda očekivali da nećete sresti mistera Fullera?

– izusti polako Navajo.

Gordon Williams odjednom trgne konja i bez riječi pojaši u stranu, tako da je mogao vidjeti korale.

– Vidim Fullera konja miljenika – reče kao da govori Hondu Garradineu. – Prema tomu, gazda je kod kuće. Možda je bolestan? Možda mu se dogodilo štogod?

Gordon Williams glasno se nasmije. Cerekao se i tako se vratio na svoje prijašnje mjesto. Pogledao je Bena Starbucka i rekao:

– Namjeravate li ostati ovdje, provjerite najprije svoje živce. Osim toga, Tom Fuller nema dovoljno para da plaća revolveraša odviše dugo, koliko mu god bio potreban.

– Možda će plaćati njegovu sestra – dobaci Hondo Garradine tonom koji nije dopuštao sumnju u to što je zapravo mislio.

Ben Starbuck trgne revolver brzinom munje. Upravo tako, jer je za djelić sekunde pretekao brzoga i opasnoga Honda Garradineu. Pucao je odmah i Garradineov šešir odleti s glave.

Hondo Garradine se ukočio. U jednaku položaju stajao je pokraj njega Gordon Williams.

– Nisam to napravio zbog napuhavanja – reče Ben Starbuck. – Htio sam samo pokazati što mogu i umijem. Budete li to shvatili, nećete praviti gluposti. Garradine, ako još jednom na bilo koji način uvrijedite miss Fuller, neću vam praviti rupe u šeširu. Tad ću vas uvrijediti tako da potegnute revolver brže negoli ikad. I

opet ćete zakasniti. Momci, vrijeme je da se očistite odavde!

Jahači su buljili u Benov revolver.

Nijedan ne izusti više ni riječ. Okrenuli su konje i pošli. Hondo Garradine spretno se sagnuo iz sedla i majstorski pokupio svoj šešir. Nema dvojbe, bio je dobar jahač.

Dvojka je polako odmicala. Utah Pete i Ben Starbuck gledali su za nezvanim gostima i šutjeli.

– Mister Starbuck, nije bilo potrebno – prekine šutnju Navajo.

– Što se ovdje događa? – upita Ben Starbuck. – Mislim da sam stekao pravo da to čujem.

Navajo je oklijevao.

Iz kuće je izašla djevojka. U ruci je još držala pušku. Vjerojatno je čitavo vrijeme stajala s oružjem iza vrata ili pokraj prozora.

Djevojka bijaše crvena u licu. Oči su joj blistale.

– Da, to je vaše pravo, mister Starbuck – reče. – Sve se može objasniti u nekoliko riječi. Prije deset godina moj je brat bio mlad pomoćnik šerifa u Nebraski. Za vrijeme pljačke banke bio je šerif teško ranjen. Pokušao je zaustaviti pljačkaše. Moj ih je brat progonio. Uhvatio ih je i pobrinuo se da budu osuđeni. Kažnjeni su prilično blago jer su bili gotovo dječaci. Nakon pet godina zatvora pušteni su jer su se dobro ponašali. Od toga trenutka traže moga brata. To su Gordon Williams i Hondo Garradine. Vlasnici su velikoga stada ovaca a okupili su i jake ljude. Organizirali su krađu našeg rasplodnog pastuha jer

su znali da će moj brat krenuti u potjeru. Tako je uletio u klopku. Sve je bilo uređeno tako da brat bude ustrijeljen a da ubojičini naredbodavci imaju dovoljno svjedoka za alibi. Došli su ovamo jer su vjerovali da sam sama s Peteom. Moga brata mrze tako da bi se osvetili i na meni. Mister Starbuck, sad znate sve. Zahvaljujem vam što ste nam pomogli i ovaj put. Brat spava. Dobro sam ga previla. Sad mogu pripremiti jelo. Zacijelo ste gladni. Molim vas da budete naš gost.

V

Jelo se u kuhinji. Spustila se večer. Nebo se pretvorilo u crveno more. Odsjaj rumenila slijevao se kroz prozor, ozarivši djevojčino lice. Tako naru-menjeno djelovalo je toplo i ugodno.

Navajo htjede upaliti svjetiljku ali Nell Fuller odmahne rukom.

— Ben Starbuck — rekla je — čula sam što je rekao Hondo Garradine. Ona dvojica uistinu misle da vas je moj brat doveo kod pomagača, da ga štite. A kako znaju da vam ne možemo ponuditi bogatstvo, pa čak ni pristojnu plaću, Garradine je natuknuo da sam vaša plaća ja...

— Molim vas! — reče Ben Starbuck.

Djevojka je pognula glavu, ustuknula nekoliko koraka i onda se polako okrenula.

— Moj je život, na žalost, bio takav da me učio kako se ništa ne dobiva badava. Sve se mora platiti, ovako ili onako.

— Nemate pravo — promrm-lja Ben Starbuck. — Život nije uvijek takav. Da biste bili mirni, reći ću kolika je moja

cijena. Uzeo bih tri rasplodne kobile iz vašeg obora. Eto, za to možete imati revolveraša. Mene.

U Benovu glasu bilo je su-sprezanja i trpkoće.

Djevojka je neko vrijeme šut-jela. Kao da je razmišljala, kao da je još osluškivala Benov glas.

Tada reče:

— Dobro! Dogovoreno! I oprostite mi ako sam vas uvri-jedila bilo čime. Ne poznam vas. Morala sam vas držati revolverašem koji...

Ben Starbuck smota ciga-retu. Promatrao je kako Nell Fuller pere sude. Kad je obri-sala ruke, vratila se k stolu. Sjela je.

— Ben, lagala sam! — reče potiho. — Vaše je pravo da znate istinu. Nije bilo lijepo od mene...

Ben Starbuck je šutio. Gle-dao ju je i znao da bi joj sve oprostio.

Djevojka napravi kretnju kao da guta suh zalogaj i onda će odlučno:

— Moj brat nije bio u spome-nutoj zgodi pomoćnik šerifa. Bio je jedan od onih koji su napali banku. Nije imao ni dva-deset godina. Kad je čuo da je ubijen šerif, prijavio se vla-stima. Na sudenju je bio vrhun-ski svjedok. Bio je to mamin utjecaj. Ja sam bila mala djevoj-čica. Brat je dobro prošao. Čov-jek koji je ubio šerifa platio je to glavom. Hondo Garradine i Gordon Williams dobili su po deset godina. Radili su u kame-nolomu. Dobro su se vladali i nakon osam godina bili su pu-šteni na slobodu.

Poslije male stanke, djevojka nastavi:

— Nikad nisu oprostili bratu što se prijavio. Godinama su tragali za njim. Dugo nisu mogli naći pravi trag. Odustali su. Zaposlili su se kod imućnih uzgajivača ovaca i došli na nedaleke pašnjake. Tako su pukim slučajem natrapali na nas. Nisu se zadovoljili time da brata jednostavno ubiju. Pogotovu nisu htjeli da im se dokaže ubojstvo. Obznanili su mi da ću platiti i ja, bez obzira na bratovu smrt. To ste mogli zaključiti iz njihova ponašanja. Eto, sad znate sve.

Djevojka ustane i vrati se sudu.

Ben Starbuck je neko vrijeme šutke pušio i razmišljao.

Sad zna mnogo o Tomu Fulleru, vrlo mnogo, više negoli je rečeno u priči. Znao je više zato što je jednom i sâm bio takav divlji mladi čovjek, također u lošem društvu. I znao je kako se teško vratiti na pravi put.

Ben je promatrao djevojku s leđa. Nije mu promaklo kako ponosno radi kuhinjski posao.

Zaštitit ću je, mislio je. Neka bude što biti mora ili može, neću je ostaviti na cjedilu.

Ben Starbuck ustade i pode prema vratima. S praga pogleda preko ramena Nell Fuller. I ona se napola okrenula.

Pogledi su im se susreli.

— Nell — reče Ben Starbuck — možete se pouzdati u mene.

Tri sata poslije toga, oko ponoći, Ben Starbuck ugleda svjetla Sundowna u dolini. Ta žuta svjetla djelovala su mnogo toplije od dalekih ravnodušnih zvijezda.

Ben je jašio do saluna. Dva su čovjeka bila naslonjena na ogradu verande, izvan snopa

svjetla što je padao kroz prozor.

Ben polako sjaši, prebaci uzde preko privezne grede i zakorači na stube. Dvojica na verandi šutke su ga promatrala.

Ben zastade i reče:

— Dobra večer!

Muškarci su mrmljajući uzvratili pozdrav.

S brda se spuštao vjetar. Osjećao se i na salunskoj verandi. A s njim je Ben osjetio i osobit, poznat miris. Bio je to miris ovaca. Ta dvojica ondje rade kao ovčari. Jedan od njih reče:

— Danas je neparan dan, je li? Ako pripadate balegarima, gubite se i dodite sutra. Na neparne dane ovo mjesto pripada ovčarima.

Ben Starbuck potihom se nasmije, ne krijući neraspoloženje. K vragu, mislio je, eto opet neprilike. U ovom kraju nema mira među ljudima. Kako su, po svemu sudeći, obje strane jednako snažne, složile su se s tim da njihovi ljudi dolaze u grad odvojeno.

Ben reče:

— Ne pripadam nijednomu stočarskom ranču. I ne brinem se o vašim svadama.

S tim riječima gurne Ben Starbuck vrata saluna.

Salun bijaše posve primitivan. Bar je napravljen od poda kola postavljenog na nekoliko neobrađenih odrubaka. Stolovi i stolci bijahu također jednostavni.

Okolo jednoga velikog stola igralo je pola tuceta ljudi poker.

Gordon Williams upravo je dijelio karte. Hondo Garradine stajao je pokraj bara i prino-

sio čašu ustima.

Zamalo se zagrcnuo kad je ugledao Bena Starbucka.

Ben se osvrne brzim pogledom oko sebe i ode na drugu stranu bara. Pozvao je barmena i upitao ga ima li što hladno.

Zdepasti birtaš razdrljene košulje i rutavih prsa zaniječe glavom.

— Nešto hladno? Možda pivo? Nebesa! Odakle ste vi pali — govorio je. — Nema! Ovdje se piju samo žestoka pića. To je dobro protiv zmijskih ujeda.

— Dobro — reče Ben.

Stojeći tako promatrao je kako barmen nataće piće iz otrovnozelene boce. Znao je da će dobiti rakiju koju taj čovjek peče sâm, takozvani »mjesečinnasti viski«, dobiven od kukuruza.

Kad je podigao čašu, Ben se još jednom osvrne oko sebe. Zapazio je da ga svi radoznalo i napeto promatraju.

Ben gucne. Znao je i prije toga da će ga spopasti, kao što se ovdje kaže, puma-kašalj. Ali to bi bilo podnošljivo. Osjećao se kao da je progutao razaren komad željeza. Oči su mu htjele ispasti. Činilo mu se da će s njega spuznuti hlače. No remen je izdržao. Ben također. Dapače, uspio je zadržati zadovoljno lice i spriječiti da mu prosuze oči.

Svi bijahu iznenađeni. Krčmar nije vjerovao da je u boci bilo pravo piće i počeo ju je ogledati. Prinio ju je k nosu i pomirisao. Poslije toga je šmrcao.

Ben gurne pred barmena čašu.

— Još jedno piće — reče. — I

za vas također, dragi moj. Tekućina nije loša. Tako je dobra da sam zaboravio na hladno pivo.

Ben pogleda Honda Garradinea, kimne mu i reče:

— Hej, prijatelju, smijem li vas počastiti jednom čašicom ovoga čaja?

Hondo Garradine ne trepnu svojim vučjim očima. Osjetio je izazov. I podrugljivost koja ga je pratila. Odmaknuo se držeći ruke spremne da posegnu za oružjem. Kao da mu se žuri, počeo je govoriti u hodu:

— Drugi me put nećete iznenaditi, Starbuck, to vam obećavam. Pokušajte sad kad sam spreman.

Ben Starbuck se smijao. No prije negoli je što stigao reći, javio se Gordon Williams:

— Hondo, miruj! Ne izazivaj! O njemu još ne znamo ništa pouzdano. Uskoro će sve biti jasno. Hondo, čekaj da se sve razbistri. Čovjek mora imati jasan pogled.

— Bojite se da sam šerif ili neki drugi službenik zakona — reče Ben Starbuck i baci novčić na stol. — Pri tom vrlo dobro znate kako ima razloga da bi vas neki šerif mogao poškakljati. Da bi mogao štititi Toma Fullera. Htjeli ste ga ucmekati dok ste ovdje u salunu ili na nekomu drugomu mjestu među svjedocima. Momci, opominjem vas! Došao sam danas sasvim miroljubivo u Sundown, jednostavno da vidim kako je ovdje. Možda ću doći također kojega parnoga dana, kad su ovdje stočari. I možda ću steći kojega prijatelja. Ali ako se Tomu Fulleru ili njegovoj sestri bilo što dogodi, ako im nestane koje kljuse, bit će

gužve...

Ben Starbuck krene van ne obazirući se. Znao je da salunski gosti još prerađuju u sebi njegovu odglumljenu neustrašivost.

Ona dvojica više nisu bila na verandi.

Nije bilo ni Benova konja. Ben je znao da konj ne može biti daleko. Osmjehnuo se i triput oštro fićuknuo.

Sad se Benu Starbucku isplatilo što je konje školovao na svoj način. Isplatilo su mu se pune dvije godine rada na ranču u blizini Tucsona.

Odmah poslije zvižduka čulo se glasno rzanje. A zatim se mogao razabrati topot kopitâ.

Tko god da je odveo konja, nije ga mogao zadržati kad je Ben zafučkao. Konj se pojavio iza ugla i dogalopirao ravno pred salun.

Nekoliko radoznalaca stajalo je uokolo i nijemo promatralo kako se Ben Starbuck penje u sedlo i kako odlazi iz mjesta.

Pokazao sam im da se ne bojim, mislio je Ben Starbuck. I zadao im nekoliko zagonetki koje će ih zaokupljati. Neka ih polako rješavaju.

Sljedećega dana poslije podne rekoše Benu Starbucku da je Tom Fuller pri svijesti. Groznica je popustila. Popio je punu šalicu kokošje juhe. Sestra mu je zacijelo pričala o svemu jer kad je ušao Ben, Tom Fuller se smješкао i mahnuo mu rukom.

Ben Starbuck se osmijehne.

— Hvala — reče Tom Fuller slabašnim glasom i pogleda Bena pozorno. — Sestra mi je rekla da se u vas mogu pouzdati i da ste me zastupali

ovdje. Starbuck, zahvaljujem vam. Vaš sam dužnik do kraja života.

— Nije potrebno pretjerivati

— reče Ben — Sestra mi je pričala o vama i sad se dobro poznajemo. Vjerujem da vi na momu mjestu ne biste činili ništa drugo nego što sam učinio ja. Prema tomu, nitko nikomu ne duguje ništa.

Ben se prijateljski osmijehne Tomu Fulleru i polako izide.

Vani je dohvatio sjekiru i počeo cijepati drva. Jednostavno je osjetio potrebu da radi takav posao. Tako se smirivao. To mu je bilo potrebno jer je osjećao sve jači nemir, nemir koji nije mogao objasniti sâm sebi. Ali znao je da se može pouzdati u svoj instinkt.

Nešto će se dogoditi, mislio je Ben Starbuck.

Poslije nekog vremena zastao je da počine. Potražio je brus da naoštiri sjekiru.

Tad se pojavila Nell Fuller.

— Kad biste okretali brus i polijevali ga — reče djevojka — nabrusila bih sjekiru bolje od bilo kojega muškarca.

Djevojka se smješkala vedro i toplo. Ben je osjećao da mu želi pomoći, da želi biti s njim, da hoće pokazati kako joj je drag.

Nell Fuller osjećala je stanku u griznju savjesti zbog toga što je držala da je Ben Starbuck običan revolveraš koji puca za dobre pare.

Ben doda djevojci sjekiru i počne okretati brus, polijevajući ga polako i pažljivo. Promatrao je kako djevojka spretno i znalački naslanja sječivo na kamen i kako ga pravilno oštiri.

Nekoliko je puta Nell Fuller

pogledala Bena i osmijehnula mu se. Vidjelo se da je sretna. Brat se počeo oporavljati.

Kad su bili gotovi, Ben iskuša oštricu vrškom palca.

— Britva! — reče.

Zatim pogleda Nell ozbiljnim pogledom.

— Čovjek kojemu ćete bit žena — reče Ben — bit će sretan. Nell, nadam se da će to znati cijeliti.

Djevojka se iznenadila i uozbiljila. Ali kao da se nije zbunila.

— Nemojte pretjerivati — reče. — Zbunjujete me komplimentima. Zašto?

Taj »zašto« iznenadio je Bena. Bio je tako prostodušan i otvoren. No shvatio je da je djevojka pred njim sasvim otvorena i da mu sve vjeruje.

— Oh, Nell — reče Ben Starbuck — lako je za komplimente. Druge su stvari teže. Rado bih se borio za vas, ali to ne smijem. Nemiran sam čovjek. Često posizem za revolverom jer drukčije ne mogu riješiti probleme. Barem tako vjerujem. Na jugu sam postao konjokradica i vjerojatno je za mnom razaslana potjernica. Vlasnik konja sâm je raspisao nagradu. Tko me ubije, dobije tisuću dolara. Tako me goni zakon i rulja dokoličara. Nell, trebalo je da vam to odmah kažem. No gotovo sam siguran da ovdje mogu ostati neko vrijeme, barem tako dugo dok vaš brat stane na noge. Ali bilo bi ružno da obmanem djevojku kao što ste vi. Nell, to bi bilo gadno. Zato ne uzmite moje komplimente...

Ben krene sa sjekirom da nastavi cijepati drva. Ponovo se htio zaokupiti tim poslom.

No Nell tad reče:

— Ne, Ben, ti nisi konjokradica, barem ne u uobičajenom smislu. To mi ne možeš dokazati. Ako si ukradio konja, učinio si to jer si se ti ili neki drugi čovjek našao u životnoj opasnosti, ili te na to nagnalo nešto što se nije moglo riješiti nikako drukčije. Stavila bih ruku u vatru tvrdeći da nisi konjokradica.

Ben je promatrao djevojku iznenađenim pogledom. Njezine su oči sjale u uzbuđenju.

Spremna je da ide sa mnom do pakla i natrag, u vatru i vodu, mislio je Ben Starbuck s ponosom i srećom, ali istodobno zahvaćen nemirom.

Ben osjeti potrebu da ispriča sve, da sve osvijetli, da ništa ne ostane u sjeni dvojbi.

Sjeo je na hrpu nacijepanih drva i počeo od samoga početka.

Djevojka je pomno slušala. Promatrala ga je širom rastvorenih očiju, tako reći ne trepnuvši.

Ben je vidio i osjećao kako Nell guta svaku njegovu riječ, kako razmišlja i kako ga počinje razumijevati.

Spremna je da mi vjeruje svako slovo, mislio je Ben Starbuck. Bio je uvjeren da se ne vara. Bio je uznemiren...

Djevojka čitavo vrijeme nije odmicala pogled s njega. Promatrala je Benove kretnje, gutala njegove riječi. I osjećala ih je kao hranu, kao okrepu. Kao da se tako osvješćuje.

I Ben je promatrao djevojku. I nadalje je bio siguran da vjeruje u svaku pojedinost što ju je ispričao.

Kad je završio priču, djevojka se široko nasmije i reče:

— Dakle, takva si ti konjokradica? Sjajno! Sve je baš po tvojoj mjeri. Sad makar pouzdano znam zašto si ostao ovdje, u nas. Kojezdje si bio prije negoli si došao. Ali na čitavu putu neprestano te pratio osjećaj da moraš pomagati ljudima koji se nađu u nevolji. Pa i životinjama, bilo komu tko je nedužan. Tipično je za tebe to što si učinio za crnoga pastuha. Predivna životinja izgubila je slobodu i našla se pred slomom. Zapazio si to. Nikoga ne možeš ostaviti na cjedilu. Razumijem te. A sad bi trebalo da ti uzvratim komplimente, je li? Znaš, djevojka koja dobije tebe, dobit će zlato. Moći će se ponositi. Ben, za mene nisi konjokradica. To nećeš biti za većinu ljudi ako se ne varam.

Ben htjede nešto reći ali ga je u tomu spriječilo snažno konjsko rzanje.

Nell i Ben pogledaše prema brežuljcima. Zatim gore, više, gdje počinje Mesa.

Ugledali su ga na jednom rubu. »Black Jack« borio se s drugim pastuhom. Na jasnom obzorju vidjela se gotovo svaka pojedinost. Pola milje na ovoj uzvisini nije za pogled nikakva udaljenost.

»Black Jack« svojom se crnoćom jasno odražavao od horizonta. U odbljescima su se mogli nazirati njegovi mišići, griva koja je vijorila i udarci repom. Propinjao se i obrađivao kopitima žutoga pastuha, potiskujući ga neprestano natraške, prema rubu stijene.

Bio je to dvoboj, borba kojom priroda provodi izbor, borba kakvom se održava njezina ravnoteža.

Žučko se borio očajnički.

Pokušavao je izmaći u stranu. Već je bio svjestan opasnosti u koju ga nagoni protivnik. Ali nije uspijevao potisnuti vranca. Rub se neprestano približavao. »Black Jack« slušao je svoj prirodni nagon koji ga je gonio da se bori s tim pastuhom i govorio mu da ga mora dotjerati do ponora, da mu ne smije pružiti bilo kakvu priliku. Potiskivao ga je iako je i sâm dobio mnogo teških udaraca i ugriza. Bol ga je sokolila i udarao je sve snažnije, grizao sve bjesnije.

Nell je u jednom trenutku resko kriknula.

Žuti je pastuh popustio. Kora knuo je natraške i izgubio tlo pod nogama. Survao se niza stijenu. Udarao je o kamenje i dvilje grmlje. Na dnu je ostao ležati.

»Black Jack« rzao je na stijeni, gubice upravljene prema nebu.

Žuti pastuh polako se dizao. Ne podižući glavu počeo je tražiti put s terase na koju je pao. Hodajući klempavo našao je strmu vododerinu i počeo se spuštati u dolinu.

Dotrčao je Utah Pete.

— Mogli bismo ga uhvatiti — vikao je. — Ako skočimo u sedla i presiječemo mu put, možemo ga imati. Umoran je, iscrpljen, sad je lak plijen.

Pete pogleda Nell Fuller.

Djevojka odmahne glavom.

— Ne — reče. — Pustit će no ga da side u veliku dolinu. Pobi-jeden je i jadan, prognan i bijedan. Nećemo ga dirati.

Utah Pete kimne i vrati se svom poslu.

Nell i Ben su se pogledali.

— Bio je to »Black Jack«, je li? — pitala je Nell. — Crni pa-

stuh kojemu si ti pribavio slobodu?

Ben potvrdi:

— Da, Nell!

VI

I ta arizonska noć bila je jasna i bistra. Noći su divne u to godišnje doba na visoravnima.

Ben Starbuck sjedio je neko vrijeme poslije večere na verandi, pušio i razmišljao o mnogim stvarima.

Tad je izašla iz kuće Nell. Svršila je kućne poslove. Tom Fuller je zaspao.

Nell je odvezivala pregaču.

— Rado bih napravila nekoliko koraka — govorila je. — Možda do vodopada. Bilo bi lijepo pogledati kako mjesečina boji vođeni zastor. Katkad mi se čini da ondje teče srebro. Srebrna čipka. Ben, bi li pošao sa mnom? Ili se bojiš da bi me morao poljubiti?

Ben nije odmah odgovorio.

— Mala, ne igray se s vatrom — reče zatim polako.

Djevojka se nasmijala, prišla bliže, uhvatila Benovu ruku i povukla ga za sobom.

Utah Pete zajašio je najgornju prečku na ogradi korala i promatrao kobile. Nell i Ben zastadoše na trenutak pokraj Navaja. Indijanac promrmlja:

— Kobile su nemirne. Vani se nešto događa, nešto što ih uzbuđuje. Pretpostavljam da je negdje u blizini onaj crni pastuh što smo ga promatrali prije tri dana u borbi. Vjerojatno se spustio sa svojim žen-kama u dolinu i nanjušio naše kobile. Kao i one njega. Gotovo sam siguran da je tako. Napraviti će rusvaj. Ako se približi,

morat ću ga ustrijeliti.

Pete je govorio staloženošću i sigurnošću uzgajivača konja koji dobro zna kakva je opasnost divlji pastuh za njegove korale. Kobile jednostavno polude i malo je potrebno da ih pastuh odvede.

Da je Ben Starbuck znao za ovo uzgajalište, ne bi ovdje oslobodio crnoga pastuha. Odveo bi ga barem stotinjak milja dalje.

Nell Fuller poče užurbano:

— Ne, Pete, nemoj pucati u tu divnu životinju! Ne mogu zamisliti da je netko ustrijeli. Bit će dovoljno da toga pastuha otjeramo od korala. Kobile su dobro ograđene i on neće moći ući u koral bez ljudske pomoći. Niti one van.

Djevojka je pošutjela i onda nastavi:

— Radije ćemo se potruditi da ga odagnamo od korala. Uspjet ćemo, sigurno, uvjerena sam.

— Dobro — reče Pete kimajući. — Shvaćam da ste se zaljubili u tu prekrasnu životinju. Ali ako se zadrži u blizini, nećemo imati mira. Niti mi niti naše kobile. Morat ćemo se neprestano baviti njime.

Neko su još vrijeme razgovarali s Peteom a onda krenuli prema južnim obroncima. Uskoro su mogli čuti šum vodopada. Ugledali su ga iza guste skupine drveća.

Sjeli su na prirodan prag što se opružio uz obalu. Šutjeli su i s vremena na vrijeme bacali kamenčiće u vodu.

— Lijepo je ovdje, je li? — upita Nell.

Ben Starbuck potvrdi.

— Prelijepo — reče. — Nell, moramo se vratiti prije negoli

te poljubim.

Djevojka se nasloni na njega i ponudi usne.

— Onda me poljubi odmah, Ben — reče odlučno. — Želim da me poljubiš. Otkad znam kakav si ti konjokradica, znam također da te volim. Što bi još trebalo da kažem ili da učinim pa da me poljubiš?

Ben se zagleda u djevojčino lice. U njezinim očima palucule su iskrice. Ben se sagne i poljubi je. Nell ga zagrlila i privije se uza nj snažno, u potpunoj predanosti, punim srcem.

Dugo su još ostali kod vodopada. Sati su prolazili. Bližila se ponoć.

Kad su se vraćali, Ben reče:

— Pisat ću guverneru. Objasniti ću mu kako sam postao konjokradica i reći gdje se nalazim. ispričati ću također zašto se želim predati. Moliti ću da me blago kazne. Sve ću mu opisati, sve što se događa ovdje. Nell, prije negoli se vjenčamo, sve se mora srediti.

Prolazili su pokraj drveća koje je zatvaralo pogled prema vodopadu. Na stanovitoj udaljenosti, gotovo u otvorenoj dolini, bila je druga skupina drveća, nalik na zeleni otočić. Udaljenost je iznosila oko dvjesto metara. Do ranča je trista.

Noć bijaše svijetla i sve se dobro razabiralo, osim u sjenama. Iz sjene zelenoga otoka planula je puška. Reski zvuk odbio se od susjednih brda.

Ben ispusti djevojčinu ruku. Osjetio je udarac iznad lijevog uha. Pao je na koljena.

Nell se sagnula i uhvatila ga za ramena.

— Ben, Ben, pogoden si? Oh, Ben, što je s tobom?

Za nekoliko sekundi Ben bi-

jaše ponovo pri svijesti. Pred očima je osjećao crne mrlje. Nije mu uspijevalo udahnuti zrak. Ali čuo je pokraj sebe djevojčin glas, osjećao je da kleči pokraj njega i da ga pridržava. Nalazila se između njega i šumarka iz kojega je dopro hitac. Ben shvati da ga Nell pokriva svojim tijelom.

Shvatio je također da ga je metak okrznuo, oderavši mu komadić kože s čuperkom kose.

Sa strane gdje se nalazi ranč čuo se Peteov zvok.

Iza šumarka začuo se topot konja. Strijelac je napuštao zasjedu i dao se u bijeg.

Ben Starbuck se uspravi, povukavši za sobom Nell. Počeli su trčati prema ranču. Ben je vikao:

— Pete, moga konja! Pete, konja!

Navajo je čuo poziv i odgovorio.

Kad su Ben i Nell stigli do korala, Pete je upravo zatezao kolan.

— Hvala, Pete! — reče Ben i baci se indijanskim skokom u sedlo.

Okrene konja ostrim trzajem, podbode ga petama i podvikne. Životinja je odmah shvatila da će biti trke. Zato krene skokom iz mjesta i pojuri u noć.

Strijelac je imao otprilike pola milje prednosti.

Nell se obrati Peteu:

— Prati ga, Pete! Molim te, kreni za njim i pomози mu!

Navajo je oklijevao.

— Ne mogu ostaviti vas i gazdu same — rekao je. — Mogao bi taj crni pastuh...

— Zatvorit ću se s bratom u kuću. Sačmarica će mi nepre-

stano biti pri ruci — govorila je Nell brzo. — Ako sam s puškom u kući, ne može se ništa dogoditi. Zabavit ću i prozore. Tko bi god htio doći do nas bit će napunjen indijanskom sačmom. Pete, moraš za njim! Vjerojatno će mu biti potrebna pomoć. Banda u Sundownu zacijelo čeka trenutak da ga dobije pred revolverске cijevi.

Pete porazmisli još nekoliko sekundi i onda se odluči. Požurio je sa sedlanjem i krenuo.

Nell se povukla u kuću.

Vani su se uznemirile kobile. »Black Jack« osjetio ih je poslije borbe sa žučkom. One njega također. Sa svojim stado pastuh je došao do samoga ruba ravnice. Ovdje je stao, okrenuo se prema ranču i počeo rzati.

Pastuh nije mirovao. Blizina kobila u koralu neprestano ga je uzbudivala i privlačila. Stado koje je izborio odveo je u velikom luku na livadu u zavoju potoka i počeo se približavati ranču.

Bio je odlučan ali i oprezan. Iskorištavao je svaki zaklon, kretao se u sjenama brežuljaka ne približujući se zdanjima. Vjetar je pirkao tako da su ga kobile uskoro morale osjetiti.

Kad se to dogodilo, zbile su se u kut koralu i počele se komešati. Frktale su visoko bacujući glave. Tad su ga i ugledale: velikoga, snažnoga vranca pod blijedim zvijezdama.

Polako su uzmicale.

Pastuh je osluškivao okrenut prema kući. Ali svjetlo nije prodiralo ni kroz jedan prozor. »Black Jack« znao je iz iskustva da ljudi spavaju kad

kuće nemaju svijetlih očiju. Lakim korakom počeo je obilaziti koral.

Vranac je zastajao i njuškao po ogradi. Bio je zatvoren u mnogim koralima i dobro je znao gdje bi se moglo naći slabo mjesto, gdje je mogućnost bijega. To mu nije uspjelo jer je timaritelj bio budan čuvar i marljiv u neprestanom učvršćivanju zapreka.

Koral je imao dvojna vrata. »Black Jack« pokušao je najprije kod onih koja su najdalje od kuće. Našao je mjesto gdje čovjek podmeće rame da bi vrata podigao iz ležišta. Kad to učini, vrata se sama otvaraju u stranu.

Konji se ubrajaju u životinje koje se drže navika. Zato ih čovjek i može naučiti kojemu. Ali divlji pastuh koji vodi svoje stado lukav je poput lisice. Nagon ga navodi na to da čini ono što pitom konj nikad ne bi radio.

»Black Jack« poznavao je sisteme mnogih koralских zapora. Neki su postavljeni upravo tako kao ovaj ovdje. Vrata se moraju snažno podići preko zasuna. Meksički timaritelj na tomu je mjestu postavljao lanac. Kako je i koliko je god »Black Jack« mijenjao korable, tako se i toliko puta s njim selio i taj lanac. Ali ovdje ga nije bilo.

Pastuh je najprije potražio omču užeta na vrhu zasuna. Nije ju našao. Zato je gurnuo gubicu pod gornju prečku i podigao je iznad zasječenoga dijela. Zatim se povukao korak unazad i promatrao kako se vrata škripeći otvaraju.

Vranac je ponovo osluškivao okrenut prema strani gdje se

nalaze zdanja ranča i njuškao širom otvorenim nozdrvama.

Jedan prozor bijaše otvoren.

Nell je govorila jasno i glasno:

— »Black Jack«! Nemoj, molim te, »Black Jack«! Nemoj nam ukrasti kobile! Molim te! Nemoj! Ako pokušaš, moram pucati!

Pastuh poče divlje rzati i izazovno toptati nogama. Zatim je utrčao u koral i pognao kobile. Životinje su krenule bez opiranja, očito zbunjene i uzbuđene.

Nell je izišla iz kuće. Za njezinu je sačmaricu udaljenost do obora bila prevelika. Morala je pretrčati dvadesetak koraka. Zastala je i počela gadati u crnoga pastuha kad je krenuo poslije zadnje kobile.

Jasno ga je vidjela na nišanu. Mogla je isprazniti obadviije cijevi gruboga olova.

Ali Nell nije mogla pritisnuti obarač. Nešto ju je sprečavalo. Prst je ostajao u grču.

Pred cijevima njezine puške nalazio se pastuh zbog kojega je Ben Starbuck postao konjokradica. Ako ga ubije, možda se čitava stvar nikad neće moći popraviti. Ako Ben Starbuck ne nađe drugi izlaz, mogao bi se uhvatiti taj pastuh.

Tako je mislila Nell.

Kočio ju je također pogled na tu lijepu i snažnu divlju životinju.

Spustila je pušku i počela ljutito vikati:

— »Black Jack«, mi ćemo te opet uhvatiti! Vratit ćemo svoje kobile. Kunem se da će Ben Starbuck doći i obračunati se s tobom. Srami se, »Black Jack«! Nezahvalan si prema svojim prijateljima. Sram te bilo!

Nell je ušutjela. Polako se okrenula i vratila u kuću.

Crni pastuh gonio je svoje nove kobile u dolinu, ondje gdje ga je čekalo stado. Slijedio je svoje nagone, ne mareći za ljudsko dobro i ljudsko zlo.

VII

Ben Starbuck tjerao je svoga konja tako divlje da je znao kako to ne može trajati duže od dvije milje. Ali prije toga ugledao je podmuklog strijelca.

U vedroj noći dobro se vidjela sjena čovjeka i konja kako odmiče niz srebrnastu dolinu.

Ben uspori. Progonjeni se okretao nalijevo, prema sredini ravnice, gdje se nalazila šuma. U daljini se nazirala vatra ovčarskoga logora. Ben Starbuck shvati odmah da ja hač želi zamesti tragove ondje gdje ovce svojim šiljatim nogama razmrve zemlju. Skupine drveća i grmlja pružit će mu dobre prilike da se prikrije. Mogao bi zastati s puškom iza stabla i vrebati. Ben Starbuck morao je napredovati sporije i opreznije.

Poslije nekog vremena stao je i predahnuo. Znao je da srljanje nema smisla. Ili će upasti u stupicu ili će progonjeni steći preveliku prednost.

Ben Starbuck se zamisli. Zatim okrene konja i pode ravno prema Sundownu. Kad je prošli put bio ondje uvidio je da je mjesni salun neka vrsta glav-noga stana Gordona Williamsa i Honda Garradinea. Osim toga danas je ponovo njihov dan jer ovčari su neparni.

Požurio je. Put je svladao za dva sata. Konj se zapjenio. Kad se zaustavio istočno od grada

u sjeni, frktao je nezadovoljno i umorno.

Ben bi ga rado istrljao ali bojao se da ne raspolaže ni jednom jedinom minutom.

Preostali put nastavio je pješice. Pred njim su bili sjenici i staje, stogovi sijena, drveće, grmlje, raspregnuta kola. Sve je to Ben Starbuck koristio kao zaklon. Znao je da mu je to potrebno. Kao i mnogo, mnogo sreće.

Položaj saluna poznavao je dobro. Nije mu bilo teško zgradu prepoznati sa stražnje strane. Pokraj neke daščare ušao je u dvorište i dopro do stražnjih vrata. Otvorio ih je i ušao u hodnik.

Desna vrata nedvojbeno su vodila u prostorije vlasnika. Vrata u dnu vodila su u gostionicu. Sve se to moglo razabrati pri slabom svjetlu što je prodiralo kroz dva mala prozora.

Ben klizne naprijed i stade iza vrata. Netko ih je otvarao.

Došljak bijaše hitar i Ben Starbuck je morao zahvaliti svojim refleksima što se sklonio na vrijeme.

Vrata su ostala otvorena tako da su dobro zaklanjala Bena. Osim toga, pružila su mu mogućnost da kroz raspor što je ostajao između vratnica zaviri u salun.

Čovjek koji je otvorio vrata fićukao je i izišao laka koraka. Poslije nekog vremena vratio se noseći sanduk s bocama.

Ben Starbuck je promatrao ljude u salunu.

Za velikim stolom sjedio je Gordon Williams za pokerom. Kod šanka su stajala dva muškarca.

Vlasnik je izišao u dvorište.

Nitko drugi nije bio prisu-

tan. Ni Hondo Garradine.

Ben Starbuck bijaše uvjeren da je Hondo Garradine vani, da ga je čekao u noći i da će se uskoro pojaviti. Bio je siguran da ga je okrznuo njegov metak.

Kad se gazda vratio sa sandukom, odložio ga je i krenuo da zatvori vrata. Poslije toga Ben se mogao koristiti još jedino rupom za ključ.

Čekao je strpljivo. Gordona Williamsa mogao je vidjeti. Njegovu pogledu nije izmaklo to da je sve nestrpljiviji i da sve češće pogledava prema ulazu. Nekoliko puta izvukao je iz džepa veliki sat.

Vrijeme je prolazilo. Prošla je gotovo ura. Benu Starbucku to je govorilo da Hondo Garradine napreduje sporo, da u nekoj zasjedi pričekuje progonitelja.

Ben opazi kako Gordon Williams podiže glavu i kako baca karte na stol. Vani se čuo korj-ski topot.

Čovjek koji sad sjahuje bit će zacijselo Hondo Garradine, čvrsto je vjerovao Ben Starbuck.

I bio je! Ben Starbuck prepoznao ga je čim je ušao.

Ben Starbuck pričekao da Hondo Garradine ude i onda krene. Odškrinuo je vrata toliko da se provuče u gostinjsku prostoriju. Izveo je to tako tiho da ljudi za stolom i krčmar nisu ni zapazili što se događa u mraku, izvan svjetlosnoga snopa.

Samo je Hondo Garradine reagirao odmah. On je jedini opazio što se zbiva.

Hondo Garradine nalazio se sučelice. Ukočio se. Ruke su visjele iznad kundaka revolvera. Ali nije potezao. Još se nadao

da može izbjeći sukobu oružjem.

Ljudi su se zagledali u Honda Garradinea. I ugledali Bena Starbucka.

Gordon Williams opsuje i skoči sa stolca.

Lijevo od njegova stola nalazio se prozor. Bio je otvoren, zastrt samo platnom. Zastor se odmaknuo. Utah Pete promoli cijev svoje puške.

– Momci, vaša premoć i nije osobita. Bilo bi loše da prevидite moju pušku – reče Pete.

Navajo se nasmijao i nastavio gundati sebi u bradu.

U prostoriji se razliježe psovka. Svi su si prigovarali što su se našli u klopci. Ni Gordon Williams nije se usudio micati.

Ben Starbuck pogleda Petea. Htio mu je zapravo reći da sve to nije bilo potrebno, da bi posao najradije obavio sâm. No krajičkom oka zapazio je u Honda Garradinea munjevitu kretnju.

Kad je Ben Starbuck pogledao u stranu, Hondo Garradine osjeti svoju priliku. Pri tom je znao da sljedeća sekunda donosi život ili smrt. Potegnuo je lijevom pištolj iz ruba hlaća. Njegova desnica koja je visjela iznad kolta bila je očigledno samo varka.

Hondo Garradine brz je ljevicom. Taj je trik zacijelo vježbao godinama, vjerojatno još u zatvoru s revolverom izrađenim od drveta koji je u nevolji stavljao u prišivak na hlačama.

Nastojao je biti brži negoli ikad u životu. I zamalo mu je uspjelo.

Zamalo. Ben Starbuck bijaše pogledao prema Peteu. Ali pre-

nuo se na vrijeme. Hondo Garradine zgrčio je prst kad ga je pogodio Benov metak. Pištolj je iskrenut i promašio je.

Hondo Garradine okine još dvaput, ali meci su pogadali pod. Tad pade na koljena, zabuđi se u Bena Starbucka i reče nevjerojatno jasnim i mirnim glasom:

– Prije nekoliko sati imao sam prvi neuspjeh. Nisam te dobro pogodio puškom. Eto, ponovilo se. Izgubio sam priliku.

Poslije tih riječi, izgovorenih kao da je pri punoj svijesti, Hondo Garradine pade na lice.

Ben Starbuck osjeti strašnu gorčinu. Osjećao se tako da je zaškrgutao zubima. Pogledao je Gordona Williamsa i rekao promuklo:

– Williams, prije otprilike tri sata vaš je prijatelj pucao na mene iz zasjede. Pogledajte, metak iz njegove puške okrznuo me ovdje. Nije mu se posrećilo.

Ben Starbuck pokaže krvav trag iznad lijevoga uha i nastavi:

– Sad ste vidjeli kraj te priče. Bilo bi razumno da prihvatite moj dobronamjeran savjet. Nestanite iz ovoga kraja i odustanite od sadašnjih planova. Inače, ćete me prisiliti da vas ustrijelim. Jeste li me razumjeli? Situacija je jasna. Gubite se, da ne moram pucati. Vi ste pametan i lukav čovjek. Ne pada mi ni nakraj pameti da vas uspoređujem s Garradineom. Ali trebalo bi da shvatite kako mržnja vodi u propast. I ona koja vas nagoni na to da se osvetite Tomu Fulleru.

Ben Starbuck zamahne prema Williamsu svojim kol-

tom i reče:

— Evo, ovom ću stvarcom zaštititi Fullere. A stvarca, kao što ste vidjeli, radi dobro.

Gordon Williams podigne ruku i obriše njome široko lice.

— Konjokradico — reče. — Pobrinut ću se da uskoro budete progonjeni kao zvijer. Ukrali ste glasovitoga crnoga pastuha, kao što sam u međuvremenu čuo. Vaši su dani u ovom kraju izbrojeni. Starbuck, i ja za vas imam dobar savjet: nestanite glavom bez obzira! Kad se pojave predstavnici zakona, i ovo ovdje bit će uzeto kao ubojstvo.

Williamsov glas bijaše sve žešći i zasićeniji mržnjom. Lice mu se počelo grčiti. Taj hladan čovjek koji se znao svladavati, koji je djelovao toliko inteligentnije od Honda Garradinea, počeo se gubiti u bijesu.

Ben Starbuck spusti pištolj i pogleda prema Peteu.

— Pete — reče — idemo!

Navajo mahne pušćanom cijevi.

— Poslije vas, Ben, ne prije. Moj je konj ovdje.

Ben je krenuo. Zatvorio je za sobom vrata. Vani se osvrnuo. Nitko ga nije pratio.

Na pola milje čekao ga je Pete u sedlu. Ben pojaše uz njega i reče:

— Pete, zašto si ostavio Nell i gazdu? Ja bih se snašao. Trebalo je da...

— Nell je tako htjela — reče Navajo ozbiljno. — Činim ono što ona kaže. Molim vas da mi ne prigovarate zbog toga.

— Ah, Pete, ti si dobar momak — reče Ben. — Ali više bih volio da si kod kuće i da pomažeš ondje.

Ben podbode konja. Zurilo mu se na ranč.

Kad su stigli, sunce je već zalazilo. Izdaleka su mogli vidjeti da kobile nisu u koralu. Nell ih je dočekala na verandi i ispričala što je učinio »Black Jack«. Govorila je mirno i sažeto. Ni traga mržnji ili ljutnji.

Na kraju reče Ben trpkoo:

— A ja sam ga doveo i pustio na slobodu! Doveo sam ga i prema tomu odgovoran sam za to što ovdje radi. Nell, prigovaram si zbog koječega. Na kraju sam vam nanio veliku štetu. Tih dvadeset kobila vama vrijedi mnogo. To je najbolji dio posjeda. Najprije ste izgubili vrijednoga pastuha, sad i rasplodna grla.

— Valja uzjašiti i oteti kobile — reče Nell prisebno. — Na žalost, drugoga izlaza nema. Dva ili tri dana mogu i moram ostati s Tomom sama. Ne bojim se toga. Snaći ću se. Pušku ću držati pri ruci. A uskoro će i Tom moći držati revolver. Ben, morali bismo preuzeti taj rizik.

Ben je promatrao djevojku zamišljeno.

— Ustrijelio sam Honda Garradinea — rekao je. — Gordon Williams saznao je u međuvremenu što sam učinio na jugu. Vjerojatno je čitao novine što su došle poštanskom kočijom. Ali ne vjerujem da će se usuditi poduzeti ovdje bilo što dok se god nalazim u blizini. Najprije će se potruditi da obavijesti ljude kojima sam oteo pastuha. Njima će prepustiti da se pozabave sa mnom. I tad će se osvetiti vama. Pokušat će. Ali, sve u svemu, imam neko-liko dana vremena da vratimo kobile.

VIII

Jahači su stigli na ranč za kasnoga popodneva. Nell proviri kroz vrata sa sačmaricom u ruci. Promatrala je trojicu došljaka. Nije ih poznavala. Prišli su sasvim blizu. Clint Farrel, Mac Hathaway i meksički timaritelj. I pred djevojkom su skinuli šešire.

Clint Farrel upita mirno ali odlučno:

— Recite, gdje je Ben Starbuck? Na ovom je ranču našao pribežište, to znamo. Gdje je sad?

Nell Fuller nije oklijevala. Odgovorila je brzo:

— Otišao je! Otišao je i neće se vratiti. Ako ste vjerovali da ćete ga zateći ovdje, zakasnili ste. Uostalom, zašto ga tražite?

Clint Farrel osmijehne se hladno i reče:

— To ću reći Benu Starbucku čim ga nađem, makar to i sâm zna vrlo dobro. Zaista mu neću morati ništa objašnjavati.

Clint Farrel pokaže prema kući.

— Sigurni ste da nije ondje?

— Unutra je samo moj brat, bolestan, u postelji.

Clint Farrel nije skidao pogleda s djevojke. Promatrao ju je hladno i ispitljivo.

Clint Farrel se promijenio poslije boravka u Tucsonu. Ondje je djelovao kao dobrostojeći čovjek i odijevao se dobro. Svatko bi pomišlio da je direktor kakve banke. Sad je međutim bio drukčiji. Izgubio je na težini. Mnogo je dana proveo u sedlu. Odijelo se zaprašilo. Olinjalo je. Dugo nije na nj položena četka. Pažljivo njegovan

brk još je pokrivao oštro rezane usnice ali više nije djelovao onako kao prije.

Clint Farrel nosio je revolver nisko, tako kao da se njime služi brzo i točno. To bi zaključivao svatko na prvi pogled.

— Pogledaj malo naokolo — reče Clint Farrel svomu pomoćniku Meksikancu.

Zatim je sjašio i koraknuo na verandu. Mac Hathaway ga je pratio.

Nell uperi na njih svoju dvocijevku.

— Još jedan korak i okinut ću! — reče odlučno.

Muškarci zastadoše. Promatrali su je.

Clint Farrel podigne ruku kao da se zaklinje i promrsi:

— Ako Ben Starbuck nije u vašoj kući, ništa se neće dogoditi, kunem se. Ali morali biste nam dopustiti da pogledamo, molim vas!

Nell pogleda u Farrelove hladne oči. Činilo joj se da je čitavo njegovo lice samo maska. Ispod nje gori vatra mržnje. Kao što Gordon Williams mrzi moga brata, mislila je, taj čovjek mrzi Bena Starbucka.

Iako je to shvatila, instinkt joj je govorio da je Clint Farrel čovjek drukčijega kova negoli Gordon Williams. Clint Farrel nikad ne bi učinio nešto djevojci. On ne bi djelovao iz zasede, podmuklo. Njemu je jedan čovjek ukrao konja, uništio mu je dobar posao, i sad on traži njegov skalp. Spreman je da ga goni s kraja na kraj zemlje. Ali unatoč svemu ne ide u Gordonu vrstu.

Nell otvori vrata i reče:

— Molim, izvolite, ali ne pra-

vite buku. Moj brat spava. I budite brzi.

Clint Farrel zahvali kretanjem glave.

— Dobro, nije potrebno da švrljamo po kući. Vjerujem vam da Ben Starbuck više nije unutra. Napojit ćemo i nahraniti konje. Biste li nam...

— Ne bih — upade u riječ Nell. — Ne mogu biti domaćica neprijateljima Ben Starbucka. Uzmite vodu i hranu za konje, ali ništa više.

Clint Farrel kimne. Okrenuo se. Njegov revolveraš Mac Hathaway ostade još nekoliko sekundi na svomu mjestu, promatrajući djevojku.

— Miss Fuller — počeo polako — taj Ben Starbuck zavratio vam je glavom, je li?

Nell zavrbi jednak odgovor na jeziku ali se umiri time da se to Maca Hathaway ne tiče. Zato se suzdržala. Predahnula je nekoliko puta i onda rekla nešto sasvim drugo negoli je isprva htjela:

— Ben Starbuck blagodat je ovoga kraja. Takav se čovjek ovdje nije pojavio odavno i dugo ga još neće biti. Nitko mu od vas nije niti do gležanja. Ako ga progonite zato da ga ubijete, poginut ćete sami. Dakako, znam da vam je ukrao pastuha, ali to nije učinio zato da se okoristi. On je toj životinji darovao slobodu. Takav je čovjek taj Ben Starbuck.

Mac Hathaway kimne.

— Aha — reče. — Čuo sam o njemu neke priče. On nije nepoznat čovjek, to je točno. Zato sam baš i radoznao da ga поближе upoznam. Onomad u Tucsonu naš je susret trajao prekratko.

Mac Hathaway pri tom se osmjehnuo i dodao:

— Nego, vi ste se zaljubili u njega, ha?

Nell ponovo htjede odmah odgovoriti, ali i taj put radije uze predah. Na kraju se odlučio i reče mirno:

— Da, volim ga!

Njezine oči na trenutak su se raširile. Mac Hathaway se zagleda u njih, podiže ruku i obriše lice.

— Hja, nikad nisam samome sebi uspio objasniti kakav bi čovjek morao biti da se o njemu govori kao što vi govorite o Benu Starbucku. Možda to ipak pomalo počinjem shvaćati. Jednom sam i sâm htio biti momak koji će među ljudima nešto značiti, kojega će drugi poštovati, za kojim će se povoditi, slijediti ga. Ali postao sam samo revolveraška zvijska. Premalo. Često sam razmišljao o tomu što mi nedostaje, što je u svemu krivo. Nisam znao. Slučaj s Benom Starbuckom počeo mi je nešto govoriti. Hja, ali mi ćemo ga ipak poslati pod zemlju. Nanio nam je previše štete.

Mac Hathaway okrene se i pogleda prema koralu. Tamo je Meksikanac nešto objašnjavao Clintu Farrelu prilično uzbuđenim gestama. Činilo se da je riječ o nečemu važnom.

Meksikanac je izvrstan odgo-netač tragova. On ih vidi kao načitan čovjek knjigu.

Činilo se da je mnogo pročitao.

Mac Hathaway htjede krenuti, ali se još jednom okrenuo prema djevojci i rekao:

— Ako toga Bena Starbucka ne zaskočimo negdje, neka zah-

vali sreći. Istini za volju, protiv njega nema više potjernice zbog krađe konja. Clint Farrel morao je povući prijavu. Dapače, bio je prisiljen nijekati vlasništvo. Morao se odreći pastuha. Zvuči kao šala, ha? No što se može kad Ben Starbuck ima moćnih pristalica, konjoljubaca koji su vrlo utjecajni. Iza njih stoje također neke utjecajne novine. Kad je Clint Farrel izjavio da je vlasnik crnoga pastuha kojega je ukrao Ben Starbuck, i kad je podnio prijavu, navalili su mu na vrat poreznike. Poslije istraživanja utvrdilo se da je »Black Jack« Clintu Farrelu donio gomilu para. Clintu Farrelu prigovoreno je također da je organizirao igre na sreću bez dopuštenja, da na zaradu nije plaćao porez, tako da mu nije preostalo drugo nego da svoju prijavu pokuša prikazati kao hirovitu i glupu šalu. Ustvrdio je da nije vlasnik pastuha, da je gazda svih nas jedan neznanac. Povukao je, dakako, prijavu protiv Bena Starbucka. Kao što vidite, u ovoj se zemlji može postići svašta, ako se osvoji javnost i kad se umiješaju utjecajni pojedinci. Prema tome, Ben Starbuck ne mora se bojati vlasti. Nema više potjernice. Razumljivo Clint Farrel zbog toga je bijesan. Udarren je sa svih strana. Zato je odlučio da Bena Starbucka sredi jednom zauvijek.

Nell se zamisli. Misli su jurile glavom kao da ih nosi vihor. Odmah je shvatila što se dogodilo i što se događa. Radovalo ju je što se našlo više ljudi koji su osuđivali posao sa živanim i ponosnim pastuhom, ali

sad se tek pobojala za Bena Starbucka. Jer Clintu Farrelu ne preostaje drugo nego da djeluje sâm, na svoj način.

Nell se vlažnim očima zagleda u revolveraša Maca Hathaway.

— I vi namjeravate pomagati u tom ubojstvu? — reče glasom koji je optuživao.

Mac Hathaway potvrdi.

— Dakako. Clint Farrel me plaća. Radim za njega. Osim toga, moj život postao bi još besmisleniji kad bi pobijedio čovjek kao što je Ben Starbuck. Pobijediti moraju ljudi kao što je Clint Farrel, takvi kao što sam ja. Mi si moramo napraviti mjesta koliko je i gdje je potrebno.

Nell osjeti kako joj se ježi koža. Stajala je kao da ispod tabana ima žeravicu. Žarko je poželjela da skoči u sedlo i požuri k Benu, ne samo zato da ga upozori na opasnost nego da mu kaže kako ga zakon ne progoni, da se ne mora kriti, da se može slobodno kretati. Ali od koralu su dolazili Clint Farrel i Meksikanac.

Clint Farrel reče:

— Miss Fuller, htio bih da mi odgovorite na nekoliko pitanja. Ovaj je čovjek među najboljim čitačima tragova. Poznaje vrlo dobro trag koji ostavlja »Black Jack«. Čini nam se da se odigralo ovo... Clint Farrel počeo pričati. Iako je Nell bila dijete toga kraja, čudila se kako se iz tragova može odgonetnuti ono što se uistinu dogodilo.

Clint Farrel varao se samo u jednoj stvari, ili, bolje rečeno, varao se Meksikanac. Naime, obojica su mislili da je »Black Jack« bio zatvoren u koralu s

kobilama i da je provalio van.

Nell nastavi:

— Da, »Black Jack« bio je u koralu, ali provalio je unutra i oteo nam naše najbolje kobile. Imate pravo što se tiče ostaloga. Ben Starbuck i pomoćnik na našem ranču krenuli su u potragu. Varate se kad mislite da je »Black Jack« bio zatvoren u nas. Ben Starbuck došao je k nama bez pastuha. Nekoliko dana prije dolaska pustio ga je na slobodu. »Black Jack« brzo je osvojio stado divljih konja. Nanjušio je zatim naše kobile, otvorio koral i odveo ih.

Muškarci su iznenađeno promatrali djevojku. Don Juarez se odjednom okrenuo i odgalo-pirao. Uskoro se vratio.

— Točno je — reče. — »Black Jack« došao je s one strane. Uistinu je bio slobodan. Došao je i obilazio koral.

Poslije tih riječi začuo se topot konjskih kopita. Približavalo se više jahača.

Kad su jahači bili blizu, upita Clint Farrel djevojku:

— Tko su ti ljudi?

Nell odgovori:

— Revolveraši. Rade za ovčare, za one koji su ih unajmili kako bi potisnuli stočare. Predvodi ih Gordon Williams.

— Aha — reče Clint Farrel.

— To sam ime čuo. Gordon Williams također je zainteresiran za Bena Starbucka. Ah, bit će to sjajan lov!

Clint Farrel odjednom krene. Njegovi su ga pratioci slijedili. Požurili su prema konjima, uskočili u sedla i pošli u susret jahačima. Sreli su se s njima otprilike stotinu metara daleko od ranča.

Nell je promatrala kako raz-

govaraju. Nije bilo potrebno slušati da bi se znalo kako Clint Farrel poziva nadošlu skupinu da krene s njim u potjeru za Benom Starbuckom.

Gordon Williams pogledao je jednom prema mjestu gdje je stajala Nell. Zacijelo ju je na verandi mogao dobro vidjeti.

Nell je znala da će se poslije lova na Bena Starbucka Gordon Williams vratiti na ranč.

I još je nešto znala Nell Fuller toga trenutka: to da mora ostaviti brata, sjesti na konja i upozoriti Bena Starbucka na opasnost. Njega i Petea. Drugoga izlaza nema. Brat je možda prizdravio toliko da se dva dana brine sâm za sebe. Bilo kako bilo, dogodilo se to da se mora učiniti i ono što se čini jedva mogućim.

IX

Utah Pete čitao je tragove bolje od Bena Starbucka. Kraj je poznavao bolje negoli bilo tko uokrug stotinu milja.

Ben i Pete jahali su brzo. Imali su uza se puške i konja natovarenog potrepštinama. Među njima bila je i užad.

Pete nije gubio trag. Vodio je u planinski klanac. Prije negoli su ušli u nj, Pete reče:

— Pastuh ne može voditi kobile neprestano ovako kamenitim tлом. Nepotkovana kopita to ne mogu izdržati. »Black Jack« još ne pozna dobro kraj. A većina je naših kobila bređa. Vjerujem da ćemo ga sutra zas-kočiti, ili ćemo makar pohvatati kobile.

Nastavili su jahati za tragom. U klancu bijaše već vrlo mračno. No uskoro su izbili na zelenu zaravan koju je presijecao potok. Na sredini te plohe

bilo je jezerce. Ovdje su ugle-
dali pastuh i njegovo stado.

— Životinje ne mogu dalje —
reče Pete. — Sve je upravo
onako kako sam predviđao.
Životinje su se ispatile po ka-
menju. Teške kobile neće dalje
do jutra. Sad su naše! Mislim
da neće biti teškoća. Pastuh se
još ne snalazi.

Pete podigne ruku i pokaže
stijenje odijeljeno klancima.

— Treći klanac slijeva —
reče Pete — nema izlaz. Kad
bismo pastuha s kobilama usp-
jeli utjerati onamo, posao bi
bio završen. Ali moramo po-
četi odmah. Ujutro će životinje
biti odmorne i tad bi bilo teže.
Preostaje nepun sat do mraka.
Mogli bismo uspjeti.

Ben Starbuck složi se s tim
da odmah počnu. Čim je čuo
da je ovdje čorsokak, htio je
predložiti da to iskoriste. Nije
bilo potrebno da razgovaraju o
tomu. Obojica su iskusni poz-
navaoci konja. Pogledali su
prema suncu, zatim još jednom
u stado oko jezera. Udaljenost
je iznosila jedva milju.

Bilo je potrebno da se stado
nagna u bijeg. Jedan mora biti
u pogonu a drugi pravodobno
zatvoriti ulaz u klance koji
imaju izlaze.

— Ja ću braniti ulaze — reče
Ben Starbuck kratko.

Ben Starbuck uze uzde teret-
noga konja i polako krene. Po-
čeo je praviti velik luk zdesna,
koristeći pri tom svaki zaklon,
svaku stijenu, svaki grm na
ravnicima. Vjetar je pirkao u po-
voljnom smjeru. Ben je dobro
napredovao i uskoro se našao
između stada i one strane gdje
počinju klanci.

Kad je Ben Starbuck dopro
do povoljnoga mjesta, izvuče

revolver i ispali hitac. Istoga je
trenutka krenuo dalje. Znao je
da će Pete odmah pognuti ko-
bile. Začas je odgovorio puc-
njem. Tako je ujedno pokrenuo
stado.

Na strani klanaca teren se
penjao. Ben je uskoro imao
vrlo dobar pregled nad doli-
nom, makar ga je smetalo
crvenkasto svjetlo sunčeva za-
laska.

Stado je brzo nagnano u trk.
Pete ga je gonio. Pastuh je kre-
nuo prema prvom kanjonu.
Galopirao je oko kobila. Čas je
bio na čelu, čas na začelju.

Kad je »Blac Jack« ugle-
dao jahača s teretnim konjem koji
se također isprijedio ispred
ulaza u klanac, munjevito je
skrenuo. Zatim je bijesno potje-
rao svoje kobile. Životinje koje
su počele malaksati gurao je i
grizao, požurivao ih. »Black
Jack« spoznao je opasnost i
očajnički se borio da se izvuče
iz nje.

Ben se u jednom trenutku
našao u škripcu. Nije mu preo-
stalo drugo nego da teretnoga
konja ostavi ondje gdje se zate-
kao. Smetao mu je. S njim nije
mogao krenuti u trku prema
najbližem konju, do ulaza do
kojega je morao stići prvi. Iako
je na ranču uzeo svježega ko-
nja, već ga je poprilično izmo-
rio. Nije bilo druge nego da ga
podbada petama i bodri povi-
cima.

Sunce je tonulo za daleka
brda, pogledajući s vremena
na vrijeme žarkim zrakama
što se događa. Pod tim posljed-
njim tracima odvijala se že-
stoka borba.

Ben je uspio još jednom vid-
jeti što radi Pete. Zapazio je
kako juri lijevim lukom da bi

zaposjeo slijedeći kanjon sa svoje strane.

»Blac Jack« divlje je oblijetao oko svoga stada. Bilo ga je svagdje. Upravo nevjerovatno kako je brzo jurio, kako je svakamo stizao. Ali do ulaza u klanac nije uspio stići prvi. Još je jednom morao mijenjati svijet. Taj se put ustremio ravno prema uskom ulazu koji su Ben i Pete hotimice ostavljali slobodnim.

Tako je »Black Jack« počeo ispaštati to što ne pozna dobro kraj u kojem se upustio u borbu. Inače ne bi tako ulijetao u stupicu. Vjerojatno bi se okrenuo i počeo galopirati natrag, u trenutku kad je Pete napustio začelje njegova stada.

Ben Starbuck našao se u položaju koji mu je dopuštao da pogna životinje. Prve su kobile oklijevale da uđu u klanac. Možda su ga i poznavale. Ali »Black Jack« gonio ih je ljutito i stado poče ulaziti.

Pastuh je ušao zadnji.

Ben i Pete sretoše se kad su njihovi konji bili pokriveni pjenom.

— To bi bilo ono pravo! — uzvikne Pete. — Sad ga imamo! Sutra ćemo mu oduzeti kobile. Ben, vi morate odlučiti što ćemo s njim, je li?

Ben nevoljko potvrdi.

— Da — reče. — Pete, najprije moram po teretnoga konja. Odmah ću se vratiti. Morali bismo pred ulazom u klanac zapaliti vatru.

— Jest, to ću odmah učiniti — reče Pete ujahujući u klanac.

Kad se Ben vratio, već bijaše noć. Ulaz u klanac osvijetljava ga je ovelika vatra. Zatvarala ga je svojim svjetlom i žarom.

Konji su se zbili u najudaljenijem kutu. Bilo ih je gotovo četrina tuceta.

Ispred njih mirno je stajao »Black Jack«. Mirno ali spreman da skoči kao mačka. Položaj mu se očito nije svidao.

Ben pojaši prema njemu i zaustavi se na desetak koraka.

— »Blac Jack« — reče mirno — moram uzeti dvanaest kobile koje si oteo mojim prijateljima. Tebe i tvoje stado ostavit ću na miru. Ali, staro momče, naše kobile moraju ujutro s nama na ranč.

X

Kad pade noć, meksikanac predloži da se zaustave jer više ne raspoznaje tragove: Iza njega gurali su se jahači. Konji su toptali i frktali.

— Odmor, ha? — upita Gordon Williams glasom nestrpjiva i neraspoložena čovjeka.

— Prepustimo to meksikancu — reče Mac Hathaway.

— Nemate posla s početnicima.

Gordon Williams htjede nešto uzvratiti, u tom smislu da ni na drugoj strani nisu šepRTLje, no odustao je. Nije htio počinjati prepirku. Htio je samo jedno: Bena Starbucka.

Nedostajao mu je pri tom Hondo Garradine. Godinama su drugovali i radili zajedno. Zajedno su bili u zatvoru. Ali sad je Hondo Garradine mrtav. Ne mogu se zajedno osvetiti Tomu Fulleru. A Tom Fuller dobio je neočekivanu pomoć. Gordon Williams smatrao je svojom dužnošću da osveti staroga suradnika. Zato je sad u grupi i zato se neće svadati.

Meksikanac se okrene prema Gordonu Williamsu i

upita:

– Slušajte, Williamse, bilo bi potrebno da mi netko potanko opiše kraj. Htio bih procijeniti gdje se ove noći nalazi pastuh sa svojim stadom. Dokle je i kamo stigao. Hoćete li mi vi opisati okolicu?

Rukom pokaže koji ga dio zanima.

Gordon Williams pogleda u tom smjeru. Zvijezde su sjale iznad kraja koji je poznavao kao svoj dlan. Prokrstario ga je kad je tražio pašnjake za ovce svojih gazda. Ovdje je bio mnogo prije dana kad je s Hon-dom Garradineom slučajno naišao na Toma Fullera, kojega su godinama tražili.

Opis bijaše podroban. Meksikanac je šutke slušao.

Kad je Gordon Williams spomenuo zelenu livadu s jezerom, timaritelj ga prekine riječima:

– Dosta. Vodite nas prema tom jezercu. Ono se nalazi u smjeru kojim su išli konji. Ne vidim zapreku koja bi bila takva da »Black Jack« promijeni smjer. Siguran sam da ćemo ga zateći kod vode. Momci, naprijed!

Meksikanac je preuzeo vodstvo. Clint Farrel i Mac Hathaway i sami su se prepustili Meksikančevim tragačkim vrlinama.

Gordon Williams pričekao nekoliko trenutaka ali onda počeo da pokazuje put. Ostali jahači krenuše za njim.

Iza te skupine pojavio se još jedan jahač. Sâm samcat. Bila je to Nell Fuller. Nije bilo teško pratiti skupinu. Osam ili devet jahača pravi u noći poprilično buke. Morala je jedino pripaziti da uvijek bude izvan doma-

šaja pogleda.

Do livade su stigli oko ponoći.

– Prijeko – reče Williams – dobru milju udaljeno leži jezerce.

Jahači zastadoše čim je mjesčina pokazala jezero. Konji se nisu nalazili ondje.

Meksikanac side i počeo pretraživati okoliš. Kad se vratio, reče:

– Ovuda je prošlo cijelo stado. Tlo je meko i tragovi se vrlo dobro očitavaju. Pratit ćemo ih.

Zadovoljno se osmjehnuo. Kad su od klanca bili udaljeni pola milje, on zastane i reče mirno:

– Ondje su!

Jahači su se zbili oko Meksikanca i zagledali su se u uzak i taman prolaz. Dublje u klanac ugledali su crvenkast odsjaj logorske vatre.

Gordon Williams počeo se zadovoljno smijati.

– Taj klanac – rekao je – završava kao džep! Nema izlaza! Znam to pouzdano jer smo ovdje neko vrijeme držali ovce. Imamo ih! I to ne samo konje s pastuhom, nego također Bena Starbucka. Kad ćemo napasti?

Na to pitanje nije mogao odgovoriti Meksikanac. Na redu je bio Clint Farrel. I on nije razmišljao duže od tri sekunde.

– Odmah – reče. – Prići ćemo što je bliže moguće, a onda krećemo pješice.

S lijeve strane začulo se galopiranje. Jahač se pojavio iznenada iza šumarka i našao se na čistini. Ako želi stići u klanac prije skupine, mora biti brži.

– Djevojka! – vikne Gordon

Williams podbadajući konja. — Nell Fuller želi upozoriti Bena Starbucka na opasnost!

Nastade bijesna utrka u kojoj je svatko tražio najkraći put.

XI

Ben Starbuck spavao je do ponoći. Tad je zamijenio Petea. Sjedio je pokraj vatre i smatao cigaretu. Kad je podigao grančicu da pripali, pade mu pogled na pastuha. »Black Jack« se približavao. Zaustavio se na desetak koraka od vatre.

Pastuh i Ben Starbuck promatrali su se preko vatre neko vrijeme mirno i tiho. Tad »Black Jack« počeo frktati.

Ben Starbuck shvati: pastuh zna da je opet zarobljen i sjeća se da ga je taj čovjek jednom oslobodio. Frktanje nije značilo ništa drugo nego zahtjev da mu se još jednom daruje sloboda.

Ben se osmjehne. »Black Jack« podigne gornju usnu i iskesi zube. Kao da se i on osmjehuje.

— Hej, staro momče — promrsi Ben — opet smo se sreli! Magarče! U međuvremenu ti si nam ukrado kobile, je li? Znaš valjda da ih moram vratiti na ranč. Ludo, ha? Što ćeš tako mora biti! Razmisli malko o ljudima. Znaš, katkad pomišljam kako bi za tebe bilo bolje da si nekoga jahača ostavio u sedlu. Uz dobar izbor mogao si steći dobroga prijatelja. Eh, da sam te mogao zadržati, bio bih te pripitomio. Znam, u početku ti se ne bi sviđalo. Ali poslije bi me zavolio. Mogli smo postati pravi drugari.

Ben ustade i baci cigaretu u vatru. Obišao ju je i približio

se s druge strane pastuhu.

»Black Jack« pride nekoliko koraka u susret. Ben mu pruži ruku. Pastuh je onjušio dlan. Ben ga pomiluje po vratu i prsima.

Vidjelo se da pastuh dobro zna s kim je. Bijaše očito da očekuje pomoć. I da se nada kako će uskoro biti ponovno slobodan. Pastuh koji je inače napadao svakoga pješaka stajao je pognute glave i dopuštao Benu da ga tapša.

— Oho — reče Ben — čini mi se da ti, momče, malko čezneš za mnom, je li? Dobro, bili smo podugo zajedno, je li? Bili su to lijepi dani. Dovoljno vremena da shvatiš kako sam ti prijatelj, da ti ne želim zlo niti ti ga činim. Ali ujutro mi moraš kobile...

Ben nije dospio dalje. Na zavrtni je postalo bučno. Galama se dobro čula u klanu. Planulo je nekoliko revolverskih hitaca. Po brzini i zvuku činilo se da su to neki signali.

Netko je bijesno gonio konja prema grlu klanca. I taj je jahač pucao u zrak.

Iza tog trkača čuo se topot mnogih kopita. Neka skupina krenula je u pun pogon.

Pete je skočio ispod svojih pokrivača. Uzeo je pušku i požurio prema ulazu u klanac. »Black Jack« počeo nervozno toptati i uzmicati. Ben ga ostavi gdje je, dohvati pušku i krene za Peteom.

Divljim trkom približavao se jahač. Pred ulazom je zategao uzde i povikao:

— Ben! Pete! Ja sam! Nell! Nell! Došla sam vas upozoriti na opasnost!

Djevojka klizne iz sedla. Ben se pobjao da će pasti i prih-

vati je. Govorila je grozničavo, drhtavim glasom. Noge su joj klecale. Jahala je kao nikad u životu.

Pete je zauzeo položaj iza stijene na ulazu u klanac. Osluhnuo je što govori Nell i opalio nekoliko puta u zrak.

Pridošli jahači skrenuli su u stranu usporedno pred ulazom. Činilo im se da je preopasno ujahati u grotlo iz kojega se javila puška.

Ben priskoči Peteu, čučne u zaklonu i ispriča što je sve govorila Nell.

— Pete — rekao je — vani nije samo Gordon Williams sa svojim razbojnicima. — S njim su također nekadašnji vlasnici ovoga crnog pastuha. Došli su po moj skalp. Pete, pokušat ću razgovarati s njima. Spreman sam za pregovore. Morali bi ostaviti na miru i tebe i Nell.

— Nisam došla ovamo da se povlačim s Peteom — javi se Nell iz pozadine.

— Eto — reče Pete — i ja sam se ovdje ukopao. — Punio je pušku i nastavio: — Tomova vinčesterka. Rado bih je iskušao.

Nell se prišuljala. U međuvremenu nekamo je sklonila konje. Kleknula je pokraj Bena i počela dopunjavati svoj izvještaj. Osobito je podrobno pričala o tomu što joj je rekao Mac Hathaway kad se udaljio Clint Farrel.

Ben isprva nije vjerovao. Ali kad je razmislio, uvidio je da je Clint Farrel pod pritiskom poreznika morao zaniijekati da je vlasnik ukradenoga pastuha. Vjerojatno je sad i sâm u bijegu pred fiskusom. Kako da dokaže da je samo namještenik nepoznatoga gazde kojemu

pripada »Black Jack« i koji je uzimao sav novac od predstava s pastuhom?

Ben se raznježi. Nije znao tko je priskočio u pomoć birokratskim trikovima, tko, zbog ljubavi prema konjima. Ali lijep je osjećaj da imaš sumišljenika.

Taj osjećaj ohrabri Bena i on vedro pogleda prema ulazu u klanac.

Jahači su se povukli iza stijenja. Poslije nekoga vremena počeli su se pojedinačno prebacivati prema razbacanom drveću. Tako su stvorili polukrug, siguran poput čepa.

Prvi se javio Clint Farrel!

— Ben Starbuck — viču, je — čuješ li me?

— Aha! — odazove se Ben.

— I znaš tko sam?

— Aha, Clint Farrel. Došao si po pastuha? Ovdje je, kod mene. Napatio si se da ponovo pokušaš organizirati svoj cirkus, je li? Mislim da ti neće uspjeti.

Neko je vrijeme vladala tišina.

Ben Starbuck vjerovao je da Clint Farrel škrguće zubima. No kad se Clint Farrel ponovo javio, njegov je glas zvučao mirno.

— Varaš se — rekao je. — »Black Jack« je za mene bezvrijedan. Nisam došao po njega. Došao sam da te ubijem! Jasno?

— Aha — uzvрати Ben Starbuck.

Znao je da Nell nije pretjerala kad je pričala o tomu što joj je rekao Mac Hathaway u vezi s poreznicima. Clint Farrel našao se u procijepu. Pred njim su se već otvarala zatvorska vrata. Više se nigdje

nije mogao pojaviti s pastuhom i kupiti oklade.

Ben Starbuck javi se ponovo:

— I kako misliš me ubiti?

Odgovor je stigao odmah.

— Sa mnom je Mac Hathaway. Tako sam ga dobro plaćao da ga svrbe prsti. Htio bi svakako utvrditi tko je brži revolveraš, ti ili on. Pružit ćemo mu priliku. U zoru ćemo se povući. Čekat će te samo Mac Hathaway. I ti ćeš se pojaviti. Promatrat ću vas sa trideset koraka udaljenosti. Ako ne dođeš, sljedeće noći jednostavno ćemo vas spržiti u klancu. Doći ćemo sprijeda i odozgo. Vjerujem da nećeš dopustiti da dimimo tu djevojku. Prema tomu, do zore!

Ben ne reče ništa.

Okrenuo se prema Nell i prema Peteu.

— Eto — promrsio je. — Hoću da se borim s njegovim revolverašom. Prihvaćam!

— Ne! — požuri Nell. — Nemoj!

Pete je neko vrijeme šutio. Onda reče:

— Ako taj Clint Farrel uistinu hoće da se njegov revolveraš časno bori, onda je to možda jedina mogućnost da se izbjegne napad čitave rulje. Tad bi zacijelo bilo više krvi. Drugo je pitanje, možete li se pouzdati u sebe i preuzeti sve na svoja leđa. U tom slučaju morate vi ustrijeliti toga revolveraša, ili će on vas.

Pete je govorio mirno ali zamišljeno. Zakon metka poznao je odvajkad. Njime su se služili i njegovi preci. I do toga trenutka nije ga zamijenio neki drugi zakon koji ne traži krv.

— Ne! — reče ponovo Nell.

Ben Starbuck je šutio. Čučao je iza kamene gromade nepomično. Činilo se da je u njemu odluka pala. Stiskao je zube. Osjećao je muku u želucu. S gorčinom je mislio na to da ponovo nailazi trenutak kad će ubiti čovjeka.

Taj se čovjek zove Mac Hathaway. Ben Starbuck bijaše siguran da će biti brži. Onaj će ondje pasti. Taj je osjećaj jedva podnosio. Pri tom se pitao je li Mac Hathaway uistinu odlučio sâm da iskuša sreću, nije li odlučio da ovdje umre od njegove ruke?

Ben se nije htio boriti s Macom Hathawayem. Bio je previše siguran da će ga ustrijeliti bude li borbe. Ben bijaše u tjesnacu. Misli su jurile glavom ali nipošto da nade izlaz. Ima li uopće izlaza? Klopka je zatvorena. Tako je u nju upao i »Black Jack«. Stoj! »Black Jack«! Jest, on! Ben Starbuck se smirio. Misli su prestale lutati. Zaustavile su se kod pastuha.

Da, možda je to prilika.

Riječ je samo o tomu da Clint Farrel pristane na okladu, on koji se toliko put kladio s pastuhom.

Dok je Ben razmišljao, javio se Clint Farrel:

— Starbuck, jeste li me dobro čuli i razumjeli? Rekao sam vam da u zoru izidete iz rupe na dvoboj s Macom Hathawayom. Je li to jasno?

— Da! — vikne Ben. — To sam razumio. Ali nudim bolji prijedlog. Siguran sam da će vam se svidjeti, kao što bi se svidio svakom kockaru.

— Kockaru? — podrugljivo će Clint Farrel.

— Da. Pa vi ste strastven ko-

ckar »Blac Jake« bio je vaša karta. Prihvaćali ste svaku okladu da nitko neće pojašiti pastuha. I uvijek ste dobivali. Laka zarada, je li? Došao sam onomad u Tucson da i ja iskušam svoju sreću. Ali »Black Jack« mi se sažalio. Nisam ga htio mučiti za novac. No sad je sve drukčije. Sad je riječ o tomu da izbjegnem ubijanje. U međuvremenu shvatio sam kako bi za pastuha bilo bolje da bude pripitomljen. Imam dakle dva valjana razloga da se borim s njim. S njim, čujete li me? Farrel, ako ste i ovaj put za okladu, »Black Jack« dobiva jahača. Ako ga upokorim, vi ćete s timariteljem i svojim revolverašima otići svojim putem. Jeste li me razumjeli? Borba bi tad otpala. Jasno?

— Ali ako pobijedi pastuh?
— upita radoznalo Clint Farrel.

Kockar nije mogao odoljeti. Okušali su se tolikiiskusni, spretni i odvažni ljudi. I nijedan nije izdržao punu minutu na pastuhovim ledima. »Black Jack« uvijek je pobjeđivao.

Ben Starbuck je međutim govorio o pripitomljavanju. To znači da ne misli samo na tu minutu u sedlu, nego na posao koji će potrajati sat ili duže. Pri tom se mora potpuno slo-
miti ili konj ili čovjek.

Ben Starbuck odgovori na Farrelovo pitanje:

— Ako pobijedi pastuh, možete naređivati što želite. Ispunit ću svaku vašu zapovijed. Odlučite li da si prosviram lubanju, učinit ću i to.

Pete je duboko uzdahnuo. Nell počeo šaptati:

— Ben, kako se možeš upustiti u tako ludu igru?

— Bolje je i to negoli da ubijam — odgovori odmah Ben. — Siguran sam, osim toga, da ću uspjeti s pastuhom. Siguran sam. Meni se jedinome pruža ta prilika. »Black Jack« i ja postali smo prijatelji.

Clint Farrel u međuvremenu je razmišljao o prijedlogu. Porazgovorio je također s Meksikancem koji je o konjima znao više negoli bilo tko drugi, a crnoga je pastuha poznavao kao nitko.

— Čuj me — rekao je Clint Farrel — misliš li da bi Starbuck mogao prekoračiti minutu i smiriti pastuha?

Meksikanac se zamisli. Sjetio se kako je toga pastuha uhvatio i kako se tjednima trudio da ga ukroti. »Black Jack« mu se ludo svidao i ispočetka ga je volio. Pokušavao je s njim na sve načine. Ništa nije pomagalo. Nije išlo, milom ni silom. A za onih mjeseci kad je »Black Jack« pripadao Clintu Farrelu, i kad se uvijek iznova borio s jahačima, tad je postao još gori. Meksikanac se uvjerio da će pastuh mrziti ljude dok ga god bude.

Don Juarez bijaše uvjeren da Ben Starbuck neće uspjeti. Zato reče:

— Kunem se da se taj pastuh ne može pripitomiti. Razumijem se u konje. Hranili su me konjskim mlijekom jer je moja majka umrla pri porodu. Nitko ne zna toliko o konjima kao ja. Rekoh, kobile su me othranile. Zato se i kunem da se »Black Jack« ne može upokoriti. Senjor, ako pastuh osjeti da mu je taj čovjek preopasan, ubit će ga.

Clint podgne pogne glavu. Stvorio je odluku i povikao:

— Starbuck, prihvaćam! Kad izide sunce doći ćemo k vama, bez oružja.

— Tko će doći? — upita Ben Starbuck.

Prije negoli je Clint Farrel stigao odgovoriti, javio se Gordon Williams:

— I ja! Želim vidjeti predstavu.

Clint Farrel razmisli i reče:

— Doći će četvorica. Mac Hathaway, Meksikanac, Gordon Williams i ja. Nitko neće imati oružja. Igra mora biti poštena. Dajem vam časnu riječ...

— Dobro — upadne Ben. — Dodite bez oružja. Moj prijatelj Pete pripazit će na sve s puškom u ruci.

XII

Pete je zahtijevao da se Ben i Nell povuku k vatri a on će s puškom nadzirati ulaz u klanac.

Nell je dugo šutjela. Promatrala je Bena kako se opružio, položivši glavu na sedlo. Činilo se kao da promatra zvijezde.

Konji su mirovali u dnu klanca i oni su čekali dan.

S vremena na vrijeme kas-kao je »Black Jack« oko životinja, kao da ih želi zaštititi. Katkad bi se okrenuo prema vatri i zafrektao.

Džep na kraju klanca imao je u promjeru oko šezdeset metara i djelovao je kao prirodna arena. Kad izide sunce, u njoj će se boriti dva raznovrsna gladijatora.

Nell čučne pokraj Bena i pokrije mu rukama čelo i oči.

— Spavaj — rekla je mirno. — Opusti se. Moraš se odmoriti. Ostat ću pokraj tebe. Probudit ću te prije svitanja. Mo-

žeš mirno spavati.

Ben je uistinu zaspao.

No kad se probudio činilo mu se da je spavao samo nekoliko minuta. Tako je brzo prošlo vrijeme do zore.

Nell je priredila doručak i skuhala jaku kavu. Ben nije mogao jesti. Gricnuo je ponešto i tješio se time da pun želudac ne bi bio dobar za borbu kakva ga čeka. Popio je lončić kave i rekao djevojci:

— Uzmi moju pušku i moj revolver. Popni se na onu stijenu. Odozgo imaš pregled. Položaj je dobar za nadziranje klanca i za obračun. Pete će zauzeti jednak položaj. Nell, ti odvažna i razumna djevojka. Siguran sam u tvoju podršku. I mnogo će mi značiti.

Nell se osmjehnula. Uspjelo joj je da se svlada, da djeluje mirno i samopouzđano, kao da vjeruje u Benovu pobjedu.

Ben je gledao prijeko prema pastuhu. »Black Jack« potihio je rzao. Ušesa je podigao, glavu okretao čas lijevo čas desno. Činilo se kao da nešto sluti. Nešto što se tiče njega. Možda čak to da je pred njim najžešća borba koju je ikad vodio.

Pastuh trgne glavu i zarže gromko. Bio je to divlji i bijesan znak.

Ben podigne ruku i mahne mu.

— »Black Jack« — rekao je — nemamo drugi izlaz i moramo prihvatiti taj. Tako se dogodilo. Ovaj put nisu posrijedi pare. Riječ je o vrednijim stvarima.

Ben pode prema ulazu klanca. Nell uze kavu za Petea i krene za Benom.

Pete je budno stražario na svomu mjestu. Promatrao je

Nell i Bena i priuštio si ozbiljan indijanski smiješak. Vidio je da se između djevojke i momka nije dogodilo ništa drugo nego ono što se u takvim prilikama događa između života drugova.

— Sve je mirno — reče Pete i poče doručkovati.

— Znaite — reče žvačući — razmišljao sam o nekim stvarima. I zaključio sam da se Gordon Williams i njegovi divljaci neće držati dogovora ako pobijedite. Izgovor će biti da je okladu sklopio Clint Farrel.

— Vidjet ćemo — uzvratila Ben i pogleda lijevo prema šumarku.

U međuvremenu se razdaniilo toliko da se jasno vidjelo kako je u šumarku uređen logor. Vatra je gorjela. Ljudi su pripremali hranu.

Malo poslije pojavila su se četvorica. Prilazili su pješice. Koliko se moglo vidjeti, nisu bili naoružani. Bijehu to Clint Farrel, Mac Hathaway, Meksikanac i Gordon Williams.

Clint Farrel držao je u ruci smotanu palačinku. Još je jeo. Između dva zalogaja viknuo je:

— Možemo li prići? Dani se. Možemo li početi? Nismo naoružani. Dajem riječ da neće biti prljavih trikova. Oklada mora biti poštena. Ponašat ćemo se kao džentlmeni u cijenoj igračnici.

Ben da znak Peteu i djevojci.

— Zauzmite svoja mjesta — reče. — Pete, Nell će ti pokazati stijenju na kojoj ćeš biti sa svojom puškom.

Pete i Nell krenu brzo.

Ben pričekao nekoliko sekundi i onda izide na čistinu pred četvorku koja je čekala na ulazu.

— Igra može početi! — reče Ben mirno. — Dodite!

Ben pođe naprijed, obilazeći vatru koja je zatvarala ušće klanca.

— Ostanite ovdje — rekao je — Odatle možete sve dobro vidjeti a ujedno zatvarate klanac. Može se dogoditi da me pastuh ponese van.

Ben zatim pokaže na stijene lijevo i desno, gdje su se vidjeli Pete i Nell.

— Trikova neće biti — obratio se ljudima. — Ako bi Gordon Williams sa svojim momcima nešto pokušao, moji će ljudi pucati. Dobro, počinjemo!

— Molim — reče Clint Farrel.

Njegov je glas zvučao pomalo promuklo, a u njegovim je očima svjetlucalo. Najuzbuđeniji bijaše ipak Meksikanac. Zabuljio se u klanac pogledom pravoga požudnika.

Mac Hathaway djelovao je hladno.

— Nikad ne bih vjerovao — rekao je — da biste se radije borili s pastuhom negoli sa mnom. Zar se tako bojite?

— Bojim se toga da vas moram ubiti — uzvratila Ben, uze svoje laso i sedlo.

Krenuo je prema sredini čistine. Ovdje je spustio sedlo i olabavio laso.

Djevojka i muškarci vidjeli su odmah majstorske kretnje. Meksikanac i Pete također su morali priznati da ne vladaju takvim kretnjama.

Ben Starbuck počeo se polako približavati pastuhu, koji se ustobočio ispred zbijene gomile kobilu. Ben nije bacio laso preko glave pastuha, kao što bi učinio svaki kauboj kad želi uhvatiti nešto što se kreće na

četiri noge.

Ben Starbuck baci laso kao što to čine jahači koji rade u grmovitim krajevima, munjevito, odozdo prema gore, bez zamahivanja prije toga.

Laso se odmotalo kao čarolijom u dugu zmiju, na kraju koje se nalazi omča.

»Black Jack« nije pokušao izbjeći lasu. Znao je da nema smisla boriti se protiv užeta.

Pastuh je stajao na svomu mjestu i promatrao propinjanje lasa, zmije koja se ispružila od mjesta gdje leži sedlo. Činilo se kao da ne vjeruje da mu od toga bacača užeta prijeti bilo kakva opasnost. Ta on mu je nedavno darovao slobodu, s njim je proveo lijepe dane.

Ben Starbuck pride. Laso više nije bilo napeto. Pastuh se još nije micao. Znao je da se laso pri svakoj kretnji naglo zateže. Mnogo je puta tako bio grubo oboren.

»Black Jack« je čekao. I nije zatezao omču. Kad je Benn na njegova leđa postavljao sedlo, podigao je ušesa. Znak da je načistu sa svim što se događa i da se sprema za borbu.

Pastuh se osjećao odmoreno. Vratio je snagu. U Tucsonu bijaše iznuren. Prijetilo mu je to da ga neki jahač slomi. U međuvremenu dobrano se oporavio.

»Black Jack« osjećao se dovoljno snažan da prihvati bilo kakvu bitku. Jedino ga je ometao osjećaj koji se još nikad nije pojavio u njemu. Zašto ga želi jašiti čovjek koji mu je uvijek činio dobro, zašto on počinje s njim rvanje kakvo su izvodili drugi ljudi?

Zbog toga pastuh bijaše po-

malo nesiguran. Nije mogao vjerovati u ono što mu je govorio instinkt i što mu je potvrđivalo iskustvo, da će ga taj čovjek trapiti.

Ali to se počelo događati. Pastuh počeo drhtati cijelim tijelom. Dlaka se nakostriješila. Osjećao je kako taj čovjek zateže kolan, upravo u trenutku kad je izdahnuo zrak iz pluća, dakle u pravi čas.

Zatim je osjetio kako se taj čovjek bacio u sedlo. Uskočio je lako i spretno kao nijedan jahač prije njega. »Black Jack« postade svjestan svoga opasnoga takmaca.

Laso bijaše oslobođeno i pade na zemlju.

Čovjek i konj stajali su poput kipa gotovo punu minutu. »Black Jack« je još njušio oko sebe. Vrebaio je, čekao je. Osjećao je da se događa nešto na što nije naučen.

Jahač u sedlu nema mamuza. »Black Jack« umiri tijelo i pogleda prema nogama jahača, na onoj strani gdje su stajali promatrači. Ben Starbuck se nasmiješi i odmakne nogu u stremenu, tako da pastuh može vidjeti petu.

Mamuza nije bilo.

»Black Jack« snažno je zarzao.

Pastuh se ponovo prisjetio kako mu ponos ne dopušta da trpi jahača na leđima. Sjetio se pri tom svih onih koji su ga toliko puta mučili, pogotovu na prvoga koji ga je gadno obrađio mamuzama. Bio je to Meksikanac. »Black Jack« zbacio ga je i izudarao kopitima. Sad će poraditi jednakim bijesom, pa neka je u sedlu bilo tko.

Pastuh zabaci glavu i podivlja.

Promatrači su kriknuli. Među njima bio je i djevojčin glas. Pastuh je tako skočio s mjesta da se činilo kako će poletjeti.

»Black Jack« ustobočio se na stražnjim nogama kao da će se prevrnuti na leđa. Snažna i teška životinja djelovala je kao divlja mačka. Glavu je ispružio između prednjih nogu. Zatim se odbacio stražnjim nogama kao da prelazi u stoj na prednjim nogama. Činilo se da će Ben Starbuck odletjeti iz sedla u velikom luku, no on se zadržao. Prilijepio se bedrima uz konja tako da se nije zanosio kad se životinja počela vrtjeti u divljem krugu, zaustavljajući se čas na prednjim nogama čas na sve četiri kao ukopana.

Konj odskoči postrance i naglo se ukopa. Ben se zanjhao u sedlu ali nije pao. Pastuh počeo uzastopce skakati u zrak i dočekivati se na ukočene noge. To je gadno iskušenje za jahača i za konja. Životinja pri tom trpi jake bolove. Na taj način može se zauvijek uništiti zglobove.

Ben Starbuck se držao, zanošeci se i kočeći se. Kad je pastuh peti put tako doskočio, Benu poteče krv iz usta. Možda više i ne bi izdržao, možda bi pao iz sedla, da i životinji nije bilo dovoljno. Pastuh nije mogao nastaviti s takvim skokovima. Stresao se kao pas kad izide iz vode. Zatim posegne glavom prema nogama jahača. Ben ga u tom nije mogao spriječiti jer pastuh nije bio zauzdan.

Pastuh nije dosegao jahačeve noge. Zatresao je glavom i ponovo počeo divljati. Zabacio je stražnje noge nevjerojatnom

brzinom ali taj put nije pokušao izvesti stoj na prednjima. Taj se put prebacio preko glave.

Promatrači su nehotice kriknuli. Ljudi su odavno zaboravili radi čega su došli ovamo. Zaboravljeni su i neprijateljstvo i mržnja. Preostala je samo borba čovjeka i pastuha.

Igra bijaše tako divlja i uzbudljiva da je promatračima zastajao dah, da su nestajale sve misli.

U posljednjem trenutku odskočio je Ben Starbuck iz sedla. Bacio se na onu stranu na kojoj ga pastuh nije mogao dohvatiti kopitima. Sedlo se zdrobilo pod životinjom. Popružni remen raspao se kao da je rezan od platna za košulje.

»Black Jack« skoči na noge i pobjednički zarže. Oslobodio se ne samo jahača nego i sedla. Iskustva su mu govorila da je time natjecanje završeno, da dobiva odmor i da čeka novoga jahača. Tako je bilo uvijek. Ali ovaj put je drukčije.

Iako je sedlo spalo, jahač se ponovo našao na pastuhovim ledima. To je izveo nevjerovatno brzim i spretnim skokom, kao što umiju jedino konjokradice iz plemena Komanča.

»Black Jack« se lecnuo. I shvatio je da je ova borba drukčija od svih što ih je imao. Eksplodirao je još jednom. Pokušao je vihorskom vrtnjom.

Kako da se jahač drži na divljem konju bez sedla i bez stremena? Mora se prilijepiti uz životinju poput krpelja, balansirati poput majmuna. Jedino mu to preostaje.

Ben Starbuck priljubio se uz pastuha. Ruke je zario u grivu,

dugim nogama prilijepio se za pastuhov trup. Iako Komanči imaju najbolje jahače, i oni bi se čudili.

Ben Starbuck osjeti kako mu griva reže ruke. Ali jedino se tako mogao održati na ledima pastuha. Jednom je popustila ljevica. U divljem skoku poletio je prema repu. Istoga trenutka uhvatio se za sam korijen i tako se našao razapet, s jednom rukom u grivi, s drugom na repu. Ruke su držale kao metalni škripci.

»Black Jack« mogao se osloboditi jahača jedino tako da se baci na zemlju i da se počne preokretati. Činio je to tako da dohvati jahača kopitima, ali nije uspijevaao. Gazelskim skokovima jahač je izmicao, ponekad za samo nekoliko centimetara.

Pastuh ustade i odmah skoči naprijed. Bio je vraški brz. Ali jahač ga je pretekao za dlaku. Mačjim skokom našao se ponovo na ledima životinje i ponovo je zario ruke u crnu grivu koja je vijorila oko vrata.

»Black Jack« zastade. Drhtao je cijelim tijelom. Zakrenuo je glavu da vidi jahača.

— Hej, hoćeš li prestati? — reče mu Ben Starbuck dah-tavo.

U Benovu glasu osjećala se luda odlučnost. Pastuh je to osjetio. S takvim borcem još nije imao posla. Bena Starbucka neće zbaciti prije negoli mu otpadnu prsti.

Ben Starbuck mogao je onomadne u Tucsonu svladati pastuha. »Black Jack« tad nije bio u punoj snazi.

Clint Farrel mogao je u Tucsonu izgubiti gomilu para i konja s kojim je pravio unosne

poslove. »Black Jack« mogao je izgubiti bitku i postati bezvrijedan.

Sve to bijaše Clintu Farrelu u tom trenutku potpuno jasno. Shvatio je da bi »Black Jack« bio izgubljen i u slučaju da ga Ben Starbuck nije odveo. Bio bi ga pojašio.

Kockarsko srce Clintu Farrela razmekšalo se nad tim. Oduvijek je dobro podnosio gubitak ako je igra bila napeta i poštena. Uvijek je poštovao odluku karte. Zamalo bi požalio da Ben Starbuck na kraju izgubi. Uživao je kao gledalac.

Pokraj Clintu Farrela stajao je Meksikanac. Izbuljio je oči. Ukočeno lice oblijevao mu je znoj. Ruke je zgrčio u pesnice. Nesvjesno je pravio kretnje kao da je sâm na pastuhovim ledima. Proživljavao je svaki Benov potez.

Meksikanac je doživljavao svoj zvjezdani sat. Tako je to trebalo ići. Tako je morao postupati i on kad se borio s tim crnim vragom. Ti su mu se trenuci sad vratili u sjećanje i on zapravo nije vidio Bena Starbucka. Promatrao je sebe. Sanjao je na javi. Opijao se jednom jedinom željom: »Black Jack« mora biti pokoren. Ako se to dogodi, ostatak njegova života proteći će sretnije negoli što bi proticao inače.

Mac Hathaway gledao je borbu na svoj hladan način. Tko bi ga promatrao pažljivije, vidio bi da ta vanjska hladnoća vara. Revolveraš bijaše uzbuđen. Pred njegovim očima borio se čovjek kako se on ne bi mogao boriti. Zato je punim srcem priželjkivao da pastuh pobijedi.

Ako Ben Starbuck dobije

bitku, mislio je Mac Hathaway, ja ću ga ipak dobiti pred revolversku cijev. Ne mogu cijeloga života gledati kako pobjeđuje. Ne!

Medu tim ljudima, obuzeitima mislima i osjećajima, zapanjenima borbom između životinje i čovjeka, stajao je Gordon Williams pognute glave. I njega je zanimala borba. Ali i on bi više volio da pobijedi pastuh nego Ben Starbuck.

Gordon Williams mišlio je na Toma Fullera, i na to da se Tom Fuller i Ben Starbuck nalaze na strani stočara. Gordon Williams ne bi htio da dode do situacije u kojoj bi svoj ranč morao predati Tomu Fulleru. Zato je želio da Ben Starbuck ovdje slomi vrat.

Ako Ben Starbuck pobijedi, Gordon Williams se neće držati riječi Clinta Farrela. On će...

»Black Jack« je stajao u mjestu i drhtao. Glavu je istežao da vidi jahača, da čuje glas kojim mu govori.

Iako je glas bio isprekidan dahtanjem, pastuh ga je prepoznavao. Da, to je čovjek koji mu je darovao slobodu, s kojim je proveo nekoliko lijepih dana i koji mu je činio jedino dobro.

Pastuh se umiri. Kao da je zaboravio da na ledima ima jahača.

– Ako ti je dovoljno – govorio mu je Ben – kad bi htio prestati, bio bih vrlo zadovoljan. I meni je dovoljno, momče! Mogli bismo biti prijatelji, je li? »Black Jack«, što imaš protiv mene? Nisam li se borio pošteno? Bez mamuza! Bez žvala! Bez uzda! Izgubio sam i sedlo. Momče, bila je to vraška ali poštena borba. I još

nije okončana, ha? Još se ne daš, je li? Hajde, prestanimo i budimo prijatelji! Ili, pokušaj još jednom!

»Black Jack« nije razumio riječi, ali razumio je intonaciju, melodiju glasa i neko strujanje koje je dolazilo od toga čovjeka i djelovalo umirujuće na njega.

Pastuh odjednom više nije bio za borbu. Duboko u sebi osjećao je strah. Nagon mu je govorio da će izgubiti. Takav završetak »Black Jack« nije želio.

Ben Starbuck klizne s pastuhovih leđa i dode mu pred gubicu.

– Onda, staro momče, što ćemo? Sklapamo li primirje?

Ben Starbuck je još i tad govorio zadihano, s predahom, ali pastuh je dobro osjećao dobrotu i toplinu, i Benovu želju da budu prijatelji.

Ben Starbuck ispruži dlan prema pastuhu.

Isprva se činilo kao da će ga »Black Jack« ujesti.

Tad pastuh stade na stražnje noge tako da su prednje neko vrijeme bile iznad Benove glave.

Hoće li ga udariti?

Ben Starbuck se nije micao. Nije gledao u stranu. Nije podigao ruke da zaštiti glavu. Stajao je ovdje ispružene ruke.

Nell je prestrašeno kriknula.

Pastuh je rzao.

Ali tad je »Black Jack« napravio nekoliko koraka natraške, spustio prednje noge ne dodirnuvši čovjeka pred sobom i pognuo glavu. Onda je počeo njuškati ruku.

Ben ga pomiluje po nozdrama.

Neko su vrijeme čovjek i životinja stajali tako jedan

ispred drugoga. Ben Starbuck je šaptao pastuhu prijateljski i tapšao ga po vratu. Došavši tako postrance skočio je ponovo na konjska leđa.

»Black Jack« je drhturio ali je stajao mirno. Benov glas još mu je govorio meko! Slušao ga je. I dao se pritiskom jahačevih bedara voditi ispasištem.

Ben sjaši i potapša pastuha po vratu i prsima. Zatim se okrenuo prema promatračima i prišao Clintu Farrelu na korak udaljenosti.

— Onda? — pitao je.

Clint Farrel podigne ruke i pokaže na indijanski način dlanove.

— Izgubio sam! — reče. — Vi ste dobili! Jasno mi je također da ste pastuha mogli slomiti onda u Tucsonu. Više nisam vaš neprijatelj. Igra je dobivena pošteno i bila je lijepa. Moje je da odem.

Clint Farrel se okrenuo i pošao.

Meksikanac je buljio u Bena Starbucka razrogačenih očiju. Onda je svečanom kretnjom skinuo šešir i poklonio se poput španjolskoga plemića koji pozdravlja kraljicu.

— Osobito poštovanje, senjor! — reče. — Izveli ste ono što meni nije uspjelo. Vaš je način bolji. Dosad sam mislio da o konjima znam sve. Ništa nisam znao o pastuhima kakav je »Black Jack«. Griješio sam. Vjerovao sam da žilave slama sila. Tako sam ga i zamrzio. A vi ste ga umirili dobrotom. Senjor, želim vam mnogo sreće!

Meksikanac zamahne još jednom šeširom i pokloni se. Zatim ode za Clintom Farrelom.

Gordon Williams stajao je

ukočeno i iznenađeno promatrao što se događa. Nije razumio ljude koji su došli kao neprijatelji Bena Starbucka a sad mu se klanjaju i mirno odlaze. Prisjećao se riječi Clinta Farrela, prema kojima je sve ovo ovdje trebalo da bude kockarska igra. Tako se nekako izrazio Clint Farrel.

Gordon Williams je promatrao Bena Starbucka neko vrijeme bezizražajno a onda se naglo okrenuo i pošao prema izlazu iz klanca.

Ostao je samo Mac Hathaway. Stajao je užarenih očiju, trzajući rukom kao čovjek koji još nije raščistio svoje misli i osjećaje.

Tad odjednom reče:

— Starbuck, sredio sam neke poglede na svijet. Da. Vi biste sve to mogli razrušiti. Između mene i pastuha izabrali ste životinju. Da. Rekli ste da me ne želite ubiti. A sad stojte ovdje kao pobjednik. No borbu sa mnom niste izbjegli. Ja ne odlazim s Clintom Farrelom i njegovim Meksikancem. Ja ostajem! Kad se sretnemo sljedeći put, bit ćete odmorni i nosit ćete revolver. Tad ću dokazati da ne pobjeđujete uvijek.

Ben Starbuck teško uzdahne.

— Mac Hathaway, vi vjerujete jedino u revolvere?

— Tako je!

— Ludi ste! Želite li pokazati kakav ste momak, revolveraštvo je najgluplji put. Čemu bi služilo potezanje, ako...

— Čovjek mora pobijediti svoj strah, pouzdati se u sebe

— upadne u riječ Mac Hathaway. — Jednoga od sljedećih dana nas ćemo se dvojica sreći.

Mac Hathaway se okrenuo i otišao.

Ben je gledao za njim zamišljeno.

Lud je, potpuno je lud, mislio je. Ali znao je da tim sudom ne pogada srž stvari. Mogao je jedino slutiti da je za Maca Hathaway samo čovjek kojega on mora pobijediti kako ga ne bi mučio osjećaj da je sve u životu radio naopačke, da ni u čemu nije uspio.

Ben pogleda gdje je Nell. Ona je stajala gore na stijeni i mahala mu. U lijevoj je ruci držala pušku. Pete je u međuvremenu sišao sa svoga položaja. Išao je prema ulazu u klanac.

To je podsjetilo Bena da opasnost još nikako nije prošla. Gordon Williams otišao je bez riječi.

Što će poduzeti Gordon Williams?

XIII

Clint Farrel je otišao u logor, podigao svoje sedlo i počeo sedlati konja. Stigao je i Meksikanac. On pride Clintu Farrelu i reče:

— Senjor, mislim da vam više nisam potreban, je li?

Clint Farrel potvrdi.

— Tako je. Vjerojatno ću otići u San Francisco. To je prilično velik grad ali, prijatelju, to tebi ne znači ništa.

— Ne — reče Meksikanac. — Otići ću u Sonoru. Ondje živi moja sestra. Njezin muž uzgaja konje. Oduvijek su željeli da im pomazem. Sad je vrijeme za to. Mnogo sreće, senjor! Došli smo da ubijemo Bena Starbucka, ali čovjek je dobio poštenu

igru. Valja poštovati momka koji je ukrotio takvoga pastuha kao što je »Black Jack«. Ne možeš biti njegov neprijatelj.

Meksikanac se okrene da osedla svoga konja i da prikupe svoje stvari. Pojavio se Mac Hathaway. Raskoračio se ispred Clint Farrela i rekao:

— Clint, naši se putovi razilaze. Ne radim više za vas. Ostajem u ovom kraju.

Clint Farrel pomno ga je promatrao.

— Uistinu se želite pobiti s Benom Starbuckom?

— Da — odgovori Mac Hathaway. — Sutra ili sljedećih dana, čim se pruži prilika.

— Moj mladiću, Starbuck će te ubiti — reče Clint Farrel promijenjenim glasom. — U to ne sumnjam. Ja odlazim u San Francisco. Dodi, naći ćemo sigurno dobrih prilika za poslove. Imam para, Mac, i za tebe bi bilo najbolje da ostaneš sa mnom.

Mac Hathaway zaniječe glavom.

— Nikad u životu nitko me nije tako izazivao kao taj Ben Starbuck. Pobijesnim pri samoj pomisli na njega. To moram smiriti. Clint, možda dođem za vama. Možda ćemo se vidjeti prije nego li stignete u Frisko.

Mac Hathaway se okrene prema grupi Gordona Williamsa. Približio se i slušao kako Gordon Williams govori:

— Dakle, ponovo zatvaramo ulaz. Sol i Ringo penju se gore na vrh. Siguran sam da će oni svojim puškama moći nadzirati prostor. Momci, idemo!

Ljudi krenuše bez riječi.

Svakog trinaestog u
mjesecu kriminalisti-
čki bestseleri u bibli-
oteci TRAG!

Mac Hathaway je gledao za njima. Svi su naoružani puškama. Ako se dvojka popne dovoljno visoko i ako se zatvori ulaz, Ben Starbuck je u škripcu.

Mac Hathaway pogleda za Clintom Farrelom i Meksikancem. Ovaj posljednji mu mahne rukom. Nikad se nisu osobito dobro razumijevali. Obojica su radila za Clintu Farrela ali svaki na svoj način. Sad su se pozdravljali hladno.

I Clint Farrel odmahne kratko rukom.

Mac Hathaway se okrene prema Gordonu Williamsu koji se bavio oko svoga konja i reče:

— Što ovo znači? Za vas ne vrijedi riječ što ju je zadao Clint Farrel, zar ne?

— Ne — odgovori Gordon Williams. — Ni za moje momke. Moja je divljač u stupici i ne pada mi na kraj pameti da je pustim. Sad ja igram svoju igru. Bena Starbucka imam u rupi, i to mi mnogo vrijedi. Ovdje su još neki računi oko svojedobne izdaje, i tako dalje.

Mac Hathaway zamišljeno kimne. Još je jednom pogledao za Clintom Farrelom i Meksikancem koji su upravo zamicali za brijegom.

— Niste otišli s njima? — upita radoznalo Gordon Williams.

Mac Hathaway zatrese glavom.

— Nisam. Imam ovdje posla.

Mac Hathaway obriše rukom lice.

— Sljedećih dana — nastavi — izazvat ću Bena Starbucka. Williams, mogli biste ga prepu-

stiti meni.

— Ne — odsiječe Gordon Williams. — Hathaway, rekao sam vam što namjeravam, a sada dodajem da ne vjerujem u vašu pobjedu. Meni je svejedno što vas nagoni na taj dvoboj. Radije se oslanjam na svoje ljude i na ovu divnu priliku.

Mac Hathaway tužno pogne glavu.

— Ben Starbuck nije šuša — reče. — Zaslužio je da se bori licem u lice, pošteno, Williamsu. Umjesto toga vi vodite sa sobom krdo strijelaca i uzdajete se u zasjedu. Poludjeli ste!

— Tiše! — reče Gordon Williams, uzmakne korak i uhvati se za revolver.

Mac Hathaway korakne brzim korakom i obori ga prvim metkom, prije nego li je Gordon Williams uspio potegnuti.

Williamsovi ljudi su se vraćali. Mac Hathaway mirno ih je promatrao. Prilazili su sve sporije. Pokazalo se da su uistinu turobno krdo. Nijedan nije pokušao izazvati Maca Hathawayu. Gordon Williams očito nije među svojim ljudima imao nikoga tko bi za nj založio glavu.

— Gubite se! — reče Mac Hathaway.

Ljudi su oklijevali. Ali tad su shvatili da borba više nema smisla. Pogledali su prema ulazu u klanac. Ondje je stajao Pete s puškom u ruci. Čuo je revolverski pucanj. Gordona Williamsa nije mogao prepoznati na zemlji, ali nije ga vidio među onima koji stoje. Prema tome, morao je zaključiti da je pogođen Gordon Williams.

Ljudi Gordona Williamsa znali su da se mogu uplesti u gadnu borbu. Taj Pete i prije njega Ben Starbuck zacijelo bi oborili s nogu nekoga iz trupe. A Gordon Williams je mrtav. Proveo se kao i njegov prijatelj Hondo Garradine.

Vodstvo se rasplinulo. Revolveraši postadoše sretni što se ne moraju laćati oružja. Zato su osedlali konje, umotali Gordona Williamsa u pokrivač i prebacili ga preko sedla. I tako su šutke otišli.

Mac Hathaway je gledao za njima šuteći i ne mićući se s mjesta. Bio je dovoljan. Uvjerio se da sam vrijeđi više od takve gomile. Mac Hathaway pogleda ponovo prema ulazu u klanac. Ondje je još stajao Pete.

Ben Starbuck mora se sad odmoriti, mislio je Mac Hathaway. Zato je osedlao konja i krenuo. Htio je razgledati kraj. Čuo je za gradić Sundown i htio ga je posjetiti. Isto tako i ranč Fullerovih.

XIV

Ben Starbuck je ležao pokraj vatre i opustio se. Morao se odmoriti. Mučili su ga bolovi u kičmi, u križima i u želucu. Osjećao se kao da su mu odbijeni bubrezi. Osobito jaki bolovi sijevali su u vratu. Boljela ga je glava.

Nell je čučala pokraj njega. Kad je jednom položila ruku na njegovo čelo, osjetio je olakšanje.

— Sad mi je bolje — rekao je i Nell ostavi ruku na čelu.

Ben je zaspao.

Nell se nije usudila pomaknuti ruku jer se bojala da će

se Ben probuditi. Pogledala je prema pastuhu. »Black Jack« također je legao, ne brinući se za svoje kobile. Okršaj je iscrpio i njega.

Kobile s ranča mirno su pале. Divlji konji gurali su se u krajnjem kutu i ogledali se prema vatri. Osjećali su se nezaštićeni i bojali su se.

Polako se približavao Pete. Kad je vidio kako Ben spava, dao je rukom znak da više nema opsade. Svi su otišli. Pete počeo sedlati konje. Očito nije vjerovao da će Ben Starbuck spavati dugo.

I nije dugo spavao. Probudio se poslije dvadesetak minuta. No tako se opustio i smirio da se osjećao mnogo bolje, gotovo kao nakon duljeg odmora.

Ben se osmijehne i reče:

— Nell, tvoja je ruka djelovala kao melem. Mislim da sam sad sasvim dobro.

Pastuh je također ustao. Kao da je krišom promatrao što radi Ben.

Ben mahne Peteu.

— Pete — reče — vani nema teškoća?

— Nema — odgovori Pete. — Po svemu sudeći, Mac Hathaway ustrijelio je Gordona Williamsa. Čini se da su se posvadali. Clint Farrel i Meksikanac otišli su prema zapadu. Mac Hathaway je ostao i...

Pete ispriča detaljnije što je vidio i što se, po njegovu mišljenju, dogodilo.

Ben Starbuck razmišljao je pognute glave. Nell i Pete su ga promatrali. Djevojka i Navajo nisu znali što je Mac Hathaway rekao Benu prije nego što je izišao iz klanca. Bili su previše udaljeni da čuju kako Mac Hathaway ustraje u zahtjevu

Živimo u modernom dobu, dobu svemirskih letova, pa su tako i cijene zanatskih usluga dosegle astronomske visine, a u vašem domu vi živite potpuno zemaljskim životom. U susretu s tom tvrdom realnošću svakodnevno vam glavobolju prčinjaju sitni kvarovi koji, kao po pravilu, nastaju upravo onda kad majstora nema ni za »lijek«. Zato vam savjetujemo: ako želite uštedjeti novac i olakšati si svakodnevnicu ovog našeg tehnološki uznapredovalog života nabavite

SAM

SVOJ MAJSTOR

magazin, u kojem ćete naći tisuću potrebnih savjeta i uputa za niz zanata potrebnih za održavanje kuće, stana, vrta, za nadogradnju i novogradnju, elektroniku, nautiku, fotografiju i automobilizam. Ako kupujete, ovdje ćete naći niz savjeta gdje i što kupiti.

Hobistima su namijenjene stalne rubrike: filatelist, numizmatičar, ribič, lovac, pčelar, kinolog, oružar, vrtlar i tajne zanata.

Budite sam svoj majstor — čitajte SAM!

da Ben izide na dvoboj revolverima.

Ben je razmišljao o tomu bilo to rekao Nell i Peteu.

Nije to učinio.

— Dobro — reče mirno. — Mogli bismo krenuti kući. Nell, tvom bratu ne prijeti više ništa. Taj je problem riješio Mac Hathaway svojom voljom i na svoj način. Tom više nema smrtnih neprijatelja.

Ben obriše lice rukom

— U ovom kraju — reče trpkno — to se još rješava silom, revolverom, katkad naprečac, kao maloprije ovdje. Jednom će i ovdje stvari biti drukčije.

Ben se ozbiljno osmijehne.

— Sad imamo kobile, pastuha i tri tuceta divljih konja koji se mogu pripitomiti i prodati.

Nell i Pete nisu ni pogledali prema stadu. Promatrali su Bena ispitivačkim pogledom. Činilo im se da nešto taji.

Nell je dokazala da je pametna djevojka. Mirno i staloženo upita Bena:

— Reci, zašto je zapravo Mac Hathaway ustrijelio Gordona Williamsa? Zašto nije otišao s Clitom Farrelom i Meksikancem? Zašto je ostao i ubio Gordona Williamsa? Ben, ne smiješ ništa prešutjeti. Mac Hathaway je ovdje razgovarao s tobom. Što ti je rekao?

— On je lud — promrsi Ben.

— On je jedan od suludih revolveraša koji sami sebi moraju neprestano dokazivati da im nitko nije dorastao. Ako Mac Hathaway naide na čovjeka koji izvede bilo što izvanredno, mora se uvjeriti da je njegovo umijeće baratanja revolverom veće. Uporan je u zahtjevu da mu izidem na megdan. Stvar je

gadna utoliko što sam mu ja zaista dorastao, vjerujte mi. Nisam u opasnosti. Ali ne nalazim zadovoljstvo u tomu da ga ustrijelim.

U Benovim riječima osjećao se prizvuk ojađenosti i ljutnje.

Nell i Pete izmijene poglede. Kao da su se nijemo dogovarali. Ali nitko ne reče ništa.

Poslije šutnje Neil promijeni temu. Pogledala je prema divljim konjima i rekla oduševljeno:

— Divne životinje! Ben, možeš biti uistinu zadovoljan. S tim stadom i svojim pastuhom možeš biti naš partner. Ako želiš, dakako. Ben, ako se vjenčamo, naša su tri dijela.

Nell se nasmije.

— Vjerujem da bih s tvojim bratom mogao postati prijatelj pa dijelovi ne bi bili važni — promrmlja Ben.

Poslije toga Ben pode prema pastuhu.

Ispružio je prema njemu obadvije ruke i počeo mu tepati.

«Black Jack» pride i onjuši dlanove. Ben ga potapša po vratu i prsima.

«Black Jack» nije se protivio.

Kad se malo poslije toga Ben bacio na njegova leđa, pastuh je dopustio da ga vodi bez uzda.

— Tako, momče — reče Ben — postali smo prijatelji.

Nell je to promatrala vlažnih očiju. Bila je tako sretna da su joj navirale suze.

Mac Hathaway nije žurio. Skrenuo je prema sjeverozapadu i u velikom luku pojašio preko brda. Ispred njega na zapadu i na sjeverozapadu uzdizalo se visoko stijenje. Oko podneva stigao je do potoka.

SINIS

na svim kioscima

Ovdje je sjašio.

Uz taj potok prisjeti se Mac Hathaway kako je nekad, kao dječak, uspijevao hvatati pastrve. Izuo je čizme i zagazio u hladnu vodu. Ispod jednoga kamena uhvatio je prvu pastrvu.

Nešto poslije toga pastrva se pržila na vatri. Konj je čupkao travu uz obalu.

Životinja je odjednom odskočila, zarzala, podigla glavu i rep i pojurila kao divlja.

Stršljeni! Najmanje dva tučeta jurila su za konjem. Nekoliko ga je zacijelo ubolo. Mac Hathaway ugleda u blizini šuplje drvo. Ovdje je bilo gnijezdo. Životinja je vršljala oko njega i razjarila je stršljene.

Konj se nije zaustavljao.

U travi ostade sedlo.

Mac Hathaway bijesno je psovao. Napola pečenu pastrvu bacio je u vatru i počeo se muvati uokolo.

Kad se donekle smirio, sjeo je na sedlo i smotao cigaretu. Pušio je i razmišljao o tomu što da radi.

Poslije posljednjeg dima uze Mac Hathaway sedlo i prijede na drugu obalu. Na uzvodnoj strani zapazio je goveda. Pretpostavljao je da je potok granica pašnjaka. Nadao se da će u blizini naići na kakvu kaubojsku kolibu ili možda čak na ranč. Ovdje bi mogao dobiti konja. U svakom slučaju, mislio je, prije će stići do kolibe ili do ranča negoli do Sundowna.

Poslije nekoliko stotina metara počeo se Mac Hathaway znojiti. Sedlo je postajalo sve teže.

Mac Hathaway je išao neprestano obalom potoka. Tako je

stigao do prijelaza na kojemu su bili urezani tragovi kola. Zadovoljno je predahnuo. Bio je siguran da ti tragovi vode iz Sundowna prema ranču. Slijedio ih je i već iza prvoga uzvišenja ugledao prodolinu i kolibu. Pokraj nje bila su dva korala između staroga drveća koje je životinjama pružalo ugodnu sjenu.

Zapazio je također mali rukavac s vodom, oko kojega je raslo drveće.

Ljude nigdje nije vidio.

Mac Hathaway počeo se spuštati sa svojim sedlom. Kod korala odložio ga i pošao prema kolibi. Nekoliko je puta glasno pitao je li tko unutra. Nitko nije odgovorio. Pogledao je kroz prozor. Unutra su bila dva ležaja. Po tomu i po drugim znakovima mogao je Mac Hathaway utvrditi da su ovdje stacionirana dva jahača.

Mac Hathaway se okrene i počeo ponovo dozivati.

Sad je dobio odgovor. Iz grmlja pokraj vodenoga rukavca pojavio se čovjek s nekoliko pastrva nanizanih na grančici. Bio je star, pognut, krivonog, gotovo nesiguran u hodu. Lisičje lice bijaše izbrazdano borama i kao isušeno. U starčevim očima zapažala se određena odsutnost, mrzovoljnost.

— Što hoćete? — upita starac i zagleda se u revolver Maca Hathaway.

Starac je lako zaključio kakvoj vrsti ljudi pripada njegov posjetilac. Pogledom je odmjerio čizme radene po mjeri i šešir za sto dolara, sa zlatnom vrpcom. Tako je Mac Hathaway pokazivao da je dobro plaćen revolveraš, pa prema tomu

i dobar revolveraš.

Mac Hathaway reče starcu:

– Potreban mi je konj. Moj je gurnuo gubicu u gnijezdo stršljena i nestao.

Krivotogi starac osmjehne se kao da ga je priča zabavila. I on je imao u životu takvih neprilika, i bivao je nemoćan kao taj čovjek pred njim.

– Ako rančer dopusti – rekao je – možete dobiti konja, dakako. Ali morate otići na ranč i pitati ondje. Ja ne smijem napuštati svoje mjesto.

Mac Hathaway kimne.

– Dobro – reče – ali kako je daleko ranč?

– Ah, jedva nešto više od deset milja – podsmjehne se starac. – Sedlo možete ostaviti ovdje. Bez njega se lakše hoda, je li?

Mac Hathaway shvati da mu se starac ruga, da ga njegova neprilika na neki način zabavlja. Bez razmišljanja Mac Hathaway opali starcu dva šamara.

– Sa mnom se tako ne razgovara – podviknuo je. – Zovem se Mac Hathaway. Crvu kao što si ti to bi moralo nešto govoriti. Jasno?

– Aha – reče starac i bijesno pogleda revolveraša.

– Onda je sve dobro.

– Aha – uzvрати starac. – Uzmite konja i otidite na ranč.

– Ne – reče Mac Hathaway. – Odjašit ću u Sundown. Čim čujem za cijenu, platit ću. U gradu ću ostati nekoliko dana. To nije krada, je li? Platit ću, ali moram u Sundown.

Krivotogi starac ostade stajati na svomu mjestu bezizražajna lica.

Obrisavši krv na rubovima usana rekao je:

– Aha. Radite što hoćete. Vi ste veliki Mackenzie Hathaway. Prisjetio sam se. Čuo sam za vas. Aha.

Mac Hathaway bijaše zadovoljan.

– Uzet ću onoga šarca – reče.

– Kako vas je volja – reče starac.

Mac Hathaway ude u koral i izvede šarca. Nije spretan bacač lasa, ali sa šarcem nije bilo neprilika. Životinja bijaše pokorna i on je osedla bez teškoća.

Sa sedla reče Mac Hathaway starom kauboj:

– Moram li napisati potvrdu?

– Ne – odgovori kauboj.

Poslije te riječi kauboj zazviždi.

Šarac je podivljao kao da ga je netko opalio bičem.

Mac Hathaway poleti preko glave izabranoga konja i pade vraški daleko. Pri tom je izgubio revolver.

Drugi revolver nije mogao povući jer je pao vrlo nezgodno. Slomio je ruku a glavom udario u stup ograde.

Poslije pola minute Mac Hathaway počeo raspoznavati stvari oko sebe. Pribrao se ali više nije bio veliki Mackenzie Hathaway, majstor pištolja, nego razoružana konjokradica sa slomljenom rukom.

Krivotogi kauboj držao je u ruci Macovo oružje i cerekao se.

– Aha, tako se provode ljudi koji otimaju konje, mister. Tako se proveo glasoviti Mackenzie Hathaway koji je išamarao staroga Jubea Ringolda. Moj mladi brat Bill premlatio te jednom u Tombstoneu kad

si mu htio oteti djevojku. Nije međutim znao da si ti veliki revolveraš i ustrijelio si ga. Momče, nisi ni sanjao da ćeš ovdje naletjeti na čovjeka koji osvećuje svoga brata. Nije trebalo da s toliko ponosa izbrbljaš svoje ime.

Mac Hathaway spopade strah.

Bez oružja je.

Ruka je slomljena.

Zlosretni slučaj naveo ga je ovamo pred čovjeka koji nije zaboravio da mu je jednom ubio brata. A toga je čovjeka izudarao po licu.

Sad je Mac Hathaway samo zarobljena konjokradica. A takvi se u ovom kraju vješaju.

Jadno se osjećao Mac Hathaway. Prestrašenim pogledom promatrao je Jubea Ringolda i pitao ga molećivim glasom:

— Jube, pusti me da odem! Imam kod sebe nešto više od pet stotina dolara. Uzmi ih, ali pusti me da nestanem.

Jube Ringold niječno zamaše.

— Jok! Odvest ću te na ranč, dragi moj, kao konjokradicu. Ondje će te lijepo objesiti. Posljednjih tjedana izgubili smo mnogo goveda i konja. Namnožili su se kradljivci. Gazda i njegova dva sina sredit će te sa zadovoljstvom. A ja ću to promatrati i misliti na svoga pokojnoga brata.

Mac Hathaway počeo drhtati cijelim tijelom. Lice mu je oblio znoj. Slomljena ga je ruka boljela.

Ipak se nije predavao. Pridigao se i počeo trčati.

Iza njega razlijegao se smijeh Jubea Ringolda. Ali nije išao za njim. Samo se smijao.

Mac Hathaway trčao je ko-

liko su ga noge nosile. Kad je ponovo stigao do potoka, do mjesta gdje je izgubio konja, pao je iscrpljen. Odvukao se u pličak. U hladnoj se vodi osjećao bolje. Ali bojao se da će Jube Ringold s drugim jahačima krenuti njegovim tragom i da će ga uskoro sustići.

Preplašen tom mišlju, Mac Hathaway ustade i ponovo počeo trčati.

XV

Ben Starbuck, Nell i Pete stigoše na ranč kasno poslije podne. Tom Fuller sjedio je na verandi. Dočekao ih je riječima:

— Godilo mi je sunce i svjež zrak. Dobro se osjećam. Sad ste stigli i ja mogu ponovo u postelju. Sutra ćete mi sve potanko ispričati. Na vama vidim da je sve prošlo dobro.

Pete i Ben utjeraju konje u koral. Nell se pobrinula za brata i počeo pripremati večeru.

— »Black Jack« bolji je od pastuha kojega smo mi držali za rasplod — reče Pete. — Ali možda ćemo i njega jednom uhvatiti. Jedino ako vi ostanete ovdje, Ben.

— Ostat ću — reče Ben.

Ben Starbuck ugleda kako se približava neki čovjek. Posrtao je i padao, ustajao i teturao dalje.

Bio je to Mac Hathaway.

Ben Starbuck pođe u susret došljaku.

Mac Hathaway nije imao oružja. Njihao se ispred Bena i zurio u njega kao u prividenje.

— Gotov sam — reče. — Trebao bih konja. Inače sam propao. Htio sam...

Ben Starbuck promatrao ga

je sažalno. Pred njim je drhtala hrpa jada i straha.

— Dobro, dobit ćeš konja — reče Ben. — I ja sam jednom bio konjokradica. S tim je sve i počelo. Dobit ćeš konja da odeš iz ovoga kraja. Ali nemoj se nikad vratiti.

Ben se okrene i mahne Peteu.

— Pete — viknuo je — daj mu konja! Inače će umrijeti od straha.

Ben Starbuck ne pogleda više Maca Hathawaya ni jed-

nim jedinim pogledom. Otišao je u kuću da ispriča Nell kako je i Mac Hathaway nestao iz njihova života.

Nema više revolveraške zvi-jezde Maca Hathawaya.

Stari Jube Ringold shvatio je to odmah. I zato ga je pustio da ode.

Pustio ga je i Ben Starbuck.

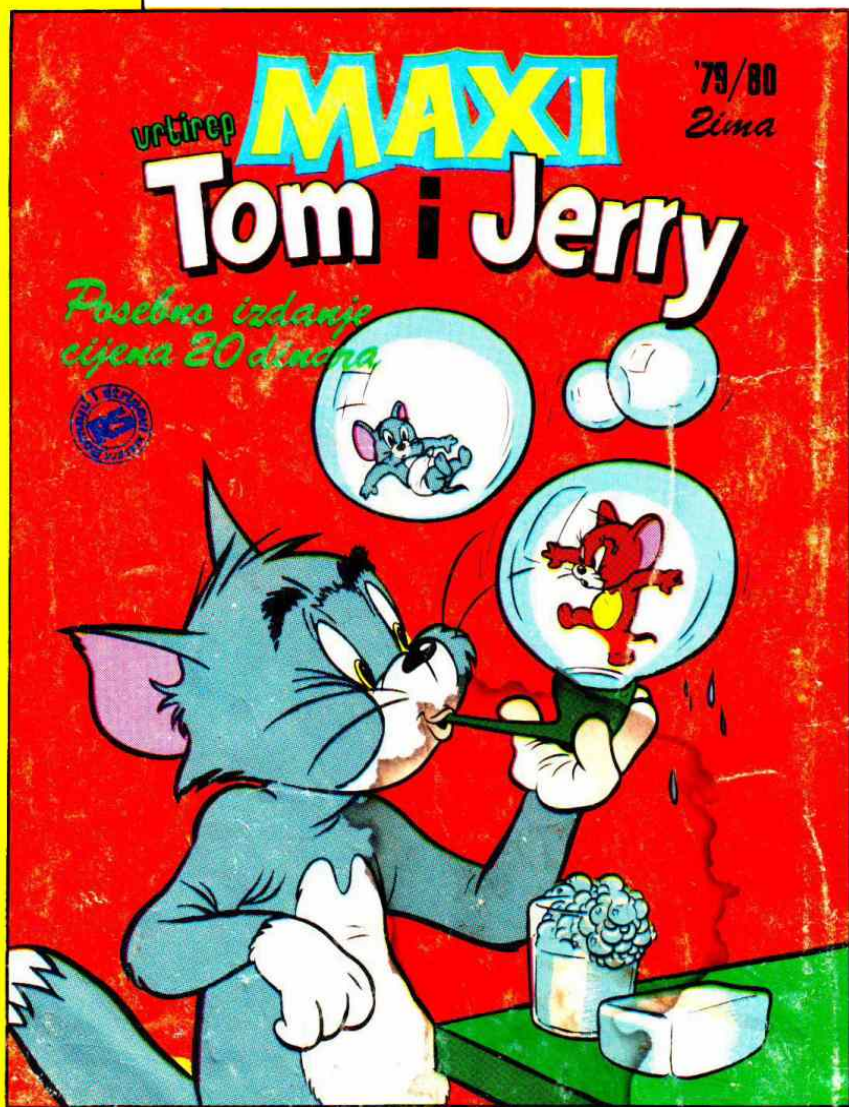
Ben Starbuck nije htio biti sudac. Neka ide, mislio je, neka ode za svojom sudbinom.

Nell pride Benu i poljubi ga.
— Hej, to godi! — reče Ben.

K r a j

U PRIPREMI:

Lou Cameron:
ORUŽJE ZA DURANGO

**POTRAŽITE GA
NA SVIM KIOSCIMA !**